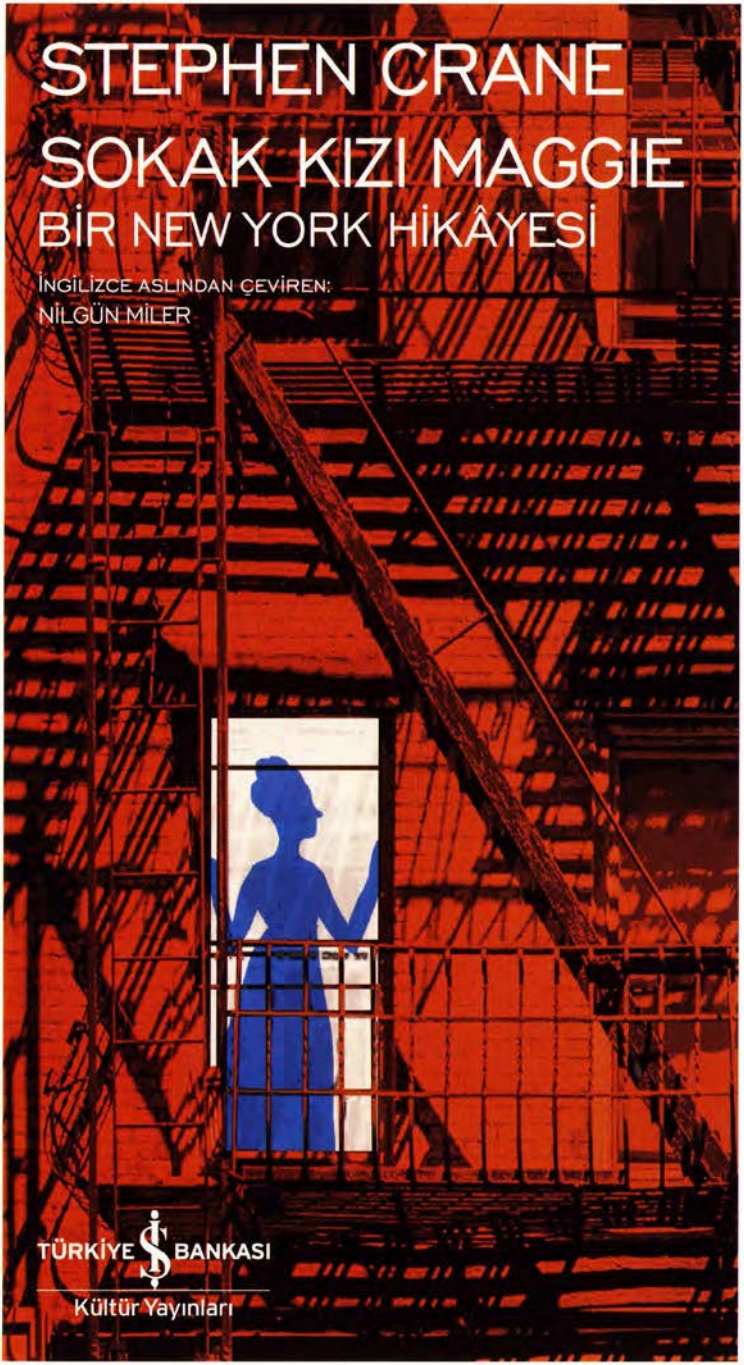
Modern Klasikler Dizisi - 160

STEPHEN CRANE

SOKAK KIZI MAGGIE

BİR NEW YORK HİKÂYESİ

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN:
NİLGÜN MİLER

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

STEPHEN CRANE
SOKAK KIZI MAGGIE
BİR NEW YORK HİKÂYESİ

ÖZGÜN ADI
MAGGIE: A GIRL OF THE STREETS
(A STORY OF NEW YORK)

BU ESERİN ÇEVİRİSİNDE 1893 YILINDA YAYIMLANAN
İLK EDİSYON ESAS ALINMIŞTIR.

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2020
SERTİFİKA NO: 40077

EDİTÖR
DAMLA GÖL

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
RENAN AKMAN

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASIM EKİM 2020, İSTANBUL

ISBN 978-625-405-138-8

BASKI: DÖRTEL MATBAACILIK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
Zafer Mah. 147. Sokak 9-13A Esenyurt İstanbul
Tel. (0212) 565 11 66 Sertifika No: 40970

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İstiklal Caddesi, Meşelik Sokak No: 2/4 Beyoğlu 34433 İstanbul
Tel. (0212) 252 39 91 Faks (0212) 252 39 95
www.iskultur.com.tr

ÇEVİREN: NİLGÜN MİLER

1958 yılında İstanbul'da doğdu. Üsküdar Amerikan Kız Lisesi'ni ve Boğaziçi Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü'nü bitirdi. *İşinizi Yeniden Yaratın* (Tom Peters), *Türbülans Çağı* (Alan Greenspan) ve *Serbest Düşüş* (William Golding) eserlerini Türkçeye kazandırdı. Çevirmenliğin yanı sıra görsel sanatlarla da ilgilenmektedir.

Modern
Klasikler
Dizisi - 160

Stephen Crane

Sokak Kızı Maggie

İngilizce aslından
çeviren: Nilgün Miler

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

I. Bölüm

Küçücük bir oğlan çocuğu, Rum Alley'nin onurunu korumak için bir çakıl yığınının üzerine çıkmıştı. Etrafında çığlık çığlığa bağırarak dönen ve kendisini taşa tutan Devil's Row'lu haylazlara taş fırlatıyordu.

Bebeksi yüzü öfkeden mosmor olmuştu. Ağız dolusu küfürleri birbiri ardına sıralarken, küçük bedeni kıvrılıp bükülüyordu.

Geri çekilmekte olan Rum Alley'li bir çocuk, "Kaç Jimmie, kaç!" diye bağırdı, "Yakalıycaklar seni."

"Yok yaa," diye cesur bir kükreyişle karşılık verdi Jimmie, "bu piçlerden kaçmam ben."

Bunun üzerine yeniden öfkelenen Devil's Row'luların gırtlaklarından haykırışlar yükseldi. Sağ tarafta duran hırpani kopiller öfkeyle çakıl yığınına hücum ettiler. Sarsılmış haldeki küçük suratlarına yayılan parlak sırıtış gerçek katilleri anımsatıyordu. Saldırı esnasında hem taş atıyor, hem de tiz seslerle koro halinde küfrediyorlardı.

Rum Alley'nin küçük savaşçısı çakıl yığınının öbür tarafından paldır küldür aşağı yuvarlandı. Bir boğuşma anında paltosu yırtılıp lime lime olmuş, şapkası da kaybolmuştu. Vücudunun yirmi ayrı yerinde çürükler vardı ve ka-

fasındaki kesikten kan damlıyordu. Beti benzi atmış haliyle ufacık, delirmiş bir iblise benziyordu.

Devil's Row'lu çocuklar yere inen düşmanlarının etrafını sardılar. O da kendisini savunmak için sol kolunu kıvırıp başına siper etti ve hiddetle söverek kavgaya girişti. Oğlanlar ileri geri koşuyor, darbeleri savuşturuyor, taş atıyor ve öfkeden tizleşen sesleriyle küfrediyorlardı.

Etrafından habersiz ahırdan bozma gecekonduların arasından yükselen binanın penceresinden meraklı bir kadın uzandı. Nehir kenarındaki limanda mavna boşaltan birkaç işçi bir an durup kavgaya baktı. Kıyıya çekilmiş bir şilebin çarkçısı, küpeşteye dayanıp tembel tembel seyre koyuldu. Solucan şeklinde sıralanmış bir dizi sarı giysili hükümlü, adadaki bir binanın gölgesinden çıktı ve nehir boyunca ağır ağır ilerledi.

Taşlardan biri Jimmie'nin ağzına isabet etmişti. Çenesinden aşağı baloncuklar halinde inen kan, yırtık gömleğinin üzerine akıyordu. Gözyaşları tozlu yanaklarının üzerine çizgiler çizmişti. Titremeye ve güçsüzleşmeye başlayan ince bacakları küçük bedeninin yalpalamasına neden oluyordu. Kavganın başında kükrercesine ettiği küfürler değişmiş, basit hakaretlere dönüşmüştü.

Fırıl fırıl dönen Devil's Row çocuklarının haykırışlarında vahşi zafer şarkılarını andıran sevinç nidaları vardı. Diğer çocuğun yüzündeki kana bakarken keyif alır gibi pis pis sırıtıyorlardı.

İdeal erkek tipinin müzmin sırıtışı şimdiden dudaklarına oturmuş on altı yaşlarında bir delikanlı, caddenin ilerisinden hava ata ata yürüyüp geldi. Şapkasını meydan okur biçimde gözünün üzerine indirmişti. Dişlerinin arasındaki eğik puro izmariti, tam da gözdağı verme açısında duruyordu. Omuzlarını belirgin bir biçimde sallayarak yürüyor, bu yürüyüşüyle korkakları dehşete düşürüyordu. Gözü dönmüş Devil's Row çocuklarının, çığlık atıp gözyaşları döken Rum Alley'li çocuğun çevresinde kudurdukları boş araziye göz gezdirdi.

"Vaaay!" diye ilgiyle mırıldandı. "Kavga varmış. Vay be!"

Yumruklarının içinde zafer tuttuğunu ifade eder şekilde omuzlarını sallayarak küfür dolu çembere doğru uzun adımlarla yürüdü. Kendilerini olaya çok kaptıran Devil's Row'lu çocuklardan birinin arkasına yanaştı.

"N'oluyo lan burda!" diyerek kavgaya aşırı dalmış olan çocuğun ensesine sert bir tokat indirdi. Küçük çocuk muazzam bir feryatla yere düştü. Sonra alelacele ayağa fırladı ve saldırganın cüssesini fark eder etmez uyarı çığlıkları atarak hızla koşmaya başladı. Devil's Row takımındaki diğer çocuklar da onun peşine takıldılar. Müzmin sırıtışlı gencin biraz uzağında durup hep birlikte ona küfürler yağdırmaya başladılar. Delikanlı o sırada onlarla ilgilenmiyordu.

"Jimmie? N'oldu lan?" diye sordu küçük şampiyona.

Jimmie kan bulaşmış yüzünü gömleğinin koluyla sildi.

"Aha bu oldu işte Pete, tamam mı? Riley denen o çocuğu bi' güzel pataklıycaktım ki hepsi üstüme çullanıverdi."

O sırada Rum Alley çocuklarından bazıları öne çıktı. Takım bir an durdu ve Devil's Row ile mağrur bir söz dalaşına girdi. Uzak mesafeden birkaç taş fırlatıldı ve küçük savaşçılar birbirlerine tehditkâr sözler söylediler. Daha sonra Rum Alley tayfası yavaş yavaş kendi sokağına yöneldi. Aralarında kavgayla ilgili çarpıtılmış yorumlar yapmaya başladılar. Bazı versiyonlarda geri çekilme sebepleri abartıldı. Kavgada indirilen darbelerin gücü mancınık seviyesine yükseltildi, taşların son derece isabetli fırlatıldığı iddia edildi. Sonunda mertlik yeniden ağır bastı ve oğlanlar büyük bir coşkuyla bağırıp küfretmeye başladılar.

"Biz var ya biz, biz o lanet olası Row'un alayını pataklarız," dedi, kasıla kasıla gezinen bir çocuk.

O esnada küçük Jimmie yarılmış dudağından akan kanı durdurmaya çalışıyordu. Konuşan oğlana dönüp ters ters baktı.

"O zaman hangi cehennemdeydiniz ben bi' başıma dövüşürken?" diye sordu. "Bıktırdınız artık beni."

"Hadi ya," dedi diğeri, tartışmaya istekli görünerek.

Jimmie ona fena halde aşağılayıcı bir yanıt verdi. "Sen kavga etmeyi hiç beceremiyosun, Blue Billie! Ben seni tek elimle döverim."

"Hadi ya," dedi yine Billie.

"Ya," dedi Jimmie, tehditkâr bir tonda.

"Ya," dedi diğeri aynı tonda.

İki çocuk birbirlerine saldırdılar, güreştiler ve kaldırım taşlarının üzerinde yuvarlandılar.

"Ez onu Jimmie, tekmele iyicene, canını çıkar," diye keyifle bağırıyordu müzmin sırıtışlı Pete.

Küçük savaşçılar dövüştü, tekmeledi, tırmaladı, büktü. Sonra ikisi de ağlamaya başladı, küfürleri boğazlarında hıçkırıklarla mücadele ediyordu. Diğer afacanlarsa ellerini kavuşturmuş, heyecan içinde bacaklarını kıpırdatıyorlardı. İkilinin çevresinde inip kalkan bir halka oluşturmuşlardı.

O sırada küçük bir izleyici aniden telaşa kapıldı.

"Bırak Jimmie, bırak! Baban geliyo," diye bağırdı.

Küçük oğlanların oluşturduğu halka çarçabuk dağıldı. Herkes geri çekildi ve az sonra olacakları izlemek üzere dehşet içinde beklemeye başladılar. Dört bin yıl önceki savaşçılar gibi dövüşen iki oğlan ise bu uyarıyı duymadı.

Caddenin yukarısından somurtkan bakışlı bir adam ağır ağır yürüyerek yaklaşıyordu. Elinde bir sefertası taşıyor ve elma ağacından yapılmış bir pipo içiyordu.

Küçük çocukların kavgaya tutuştuğu yere yaklaşırken, ilgisizce o yöne baktı. Sonra aniden küfrü bastı ve yerde yuvarlanan dövüşçülere doğru ilerledi.

"Hey Jim! Kalk ayağa hemen, yiycen kemeri bak şimdi, senin canını çıkartıcam, azgın velet seni..."

Adam yerdeki karmakarışık yığını tekmelemeye başladı. Küçük Billie kafasında ağır bir çizmenin darbesini hissetti.

Kendisini Jimmie'den ayırmak için üstün bir gayret gösterdi ve lanet okuyarak yalpalaya yalpalaya uzaklaştı.

Jimmie acı içinde yerden doğrulup da karşısında babasını görünce sövüp saymaya başladı. Babası ona bir tekme attı. "Derhal eve geliyosun," diye bağırdı, "ve çeneni kapat, yoksa o kahrolası kafanı patlatırım."

İkisi birlikte kavga yerinden ayrıldılar. Adam, elma ağacından yapılmış huzur sembolünü dişlerinin arasına alarak ağır adımlarla ilerledi. Çocuk onun üç metre gerisinden geliyor, bir taraftan da dehşetli küfürler ediyordu. Zira adsız bir asker ya da yüce bir amaca hizmet eden sert bir adam olmayı hedeflemiş birisi için, babası tarafından eve götürülmenin onur kırıcı olduğunu hissediyordu.

II. Bölüm

Baba ile oğlu bir süre yürüdükten sonra, bir düzine ürkütücü kapı aralığının bir sürü küçük çocuğu, sarsıntılı bir binadan çıkarıp sokağa ve kaldırım kenarlarına bıraktığı karanlık bir bölgeye vardılar. Bir sonbahar rüzgârı, kaldırım taşlarından sarı tozları kaldırıp yüz ayrı pencereye doğru hızla savurdu. Uzun flamaları andıran çamaşırlar yangın merdivenlerinden dışarı uçuşuyordu. Kullanılmayan köşelerin hepsinde kovalar, süpürgeler, paçavralar ve şişeler vardı. Küçük çocuklar sokakta oyun oynuyor, birbirleriyle kavga ediyor veya araçların geçtiği yolun üzerinde aptal aptal oturuyorlardı. Taranmamış saçları ve biçimsiz kıyafetleriyle korkunç görünümlü kadınlar korkuluklara dayanmış dedikodu yapıyor, yahut da çığlık çığlığa kavga ediyorlardı. Kuruyup solmuş insanlar, boyun eğdikleri bir şeyin sebep olduğu garip halleriyle kuytu köşelerde oturmuş pipo içiyorlardı. Pişen yemeklerden çıkan bin bir çeşit koku sokağa yayılmıştı. Bina, bağırsaklarında tepinen insanların verdiği ağırlıkla titreyip gıcırdadı.

Yırtık pırtık kıyafetler içinde küçük bir kız, ağlamaktan kıpkırmızı kesilmiş bebek yaşta bir oğlan çocuğunu kalaba-

lık yollarda çekiştiriyordu. Ufaklık, buruşuk çıplak bacaklarını gererek direniyor, geride kalmaya çalışıyordu.

"Of Tommie, hadi ama... Jimmie ile baba geldi. Yürüsene," diye bağırdı küçük kız.

Sonra da minik çocuğu sabırsızca kolundan tutup sarstı. Oğlan yüzüstü düşüp avazı çıktığı kadar bağırdı. Kız onu tekrar çekerek ayağa kaldırdı ve yürümeye devam ettiler. Oğlan, cinsinden gelen inatçılıkla, belli bir istikamete doğru sürüklenmeyi protesto ediyordu. Ayaklarının üzerinde kalmak, ablasına karşı çıkmak ve bebeksi konuşmalarının arasında bir parça portakal kabuğu çiğneyip yutmak için üstün bir gayret gösteriyordu.

Somurtkan bakışlı adam ile kana bulanmış çocuk yaklaşırlarken, küçük kız sitem dolu bir çığlık attı. "Aman be Jimmie, yine kavga etmişsin."

Haylaz çocuk kibirli kibirli şişindi.

"Bi' şeyim yok be Mag. Kes sesini, tamam mı?"

Küçük kız ona çıkışmayı sürdürdü. "Sürekli kavga ediyosun Jimmie, biliyosun ki sen eve böyle yarı ölü gibi gelince annem çok kızıyo, şimdi yine hepimiz bi' araba dayak yiycez."

Kız ağlamaya başladı. Ufaklık da gördüğü manzara karşısında başını geri atarak feryadı bastı.

"N'oluyo lan!" diye bağırdı Jimmie. "Kapatın çenenizi yoksa yersiniz tokadı, tamam mı?"

Kız kardeşi ağlamayı kesmeyince, Jimmie aniden küfredip ona vurdu. Küçük kız sendeledi, kendini toparlamaya çalışırken gözyaşlarına boğuldu ve titrek sesiyle kardeşine sövdü. Sonra yavaşça geri çekilecek oldu ama çocuk peşinden gelip onu tokatlamaya başladı. Baba gürültüyü duyup onlara döndü.

"Kes şunu Jim, duydun mu beni? Sokaktayken rahat bırak kardeşini. Nedense senin şu lanet olasıca kalın kafana hiç akıl sokamadım ben."

Sesini yükselterek babasına kafa tutan çocuk, saldırılarına devam etti. Bebek bas bas bağırıyor, olanları şiddetle protesto ediyordu. Ablasının telaşla yaptığı manevralar sırasında kolundan tutulup sürüklendi.

Sonunda kafile ürkütücü kapı aralıklarından birine daldı. Soğuk ve kasvetli koridorlardan ağır ağır geçip karanlık merdivenlerden yukarı tırmandılar. En nihayet babaları bir kapıyı iterek açtı ve hep birlikte, içinde kontrolden çıkmış şekilde iş yapmakta olan iri cüsseli bir kadının bulunduğu, aydınlatılmış bir odaya girdiler.

Kadın, kızgın bir soba ile üstü tava dolu bir masanın arasında mekik dokuyarak yaptığı işini bıraktı. Baba ve çocuklar sırayla içeri girerken dikkatle onlara baktı.

"N'oldu? Yine mi dövüştün, aman Tanrım!" Kadın, Jimmie'ye doğru bir hamle yaptı. Oğlan sıçrayarak diğerlerinin arkasına saklanmaya çalıştı ve o kargaşanın arasında Tommie bebek yere kapaklandı. Başkaları yüzünden narin dizlerini masanın bacağına vurup incitmişti. Her zamanki gibi şiddetle isyan etti.

Annenin kocaman omuzları öfkeyle inip kalkıyordu. Haylaz oğlanı boynundan ve omzundan kavrayıp zangırdayana kadar salladı. Sonra tutup pis bir lavaboya sürükledi ve bir paçavrayı suda ıslatarak yara bere içindeki yüzünü ovalamaya başladı. Jimmie acıyla haykırdı ve omuzlarını bükerek kendisini kavrayan devasa kollardan kurtulmaya çalıştı.

Ufaklık ise yerde oturmuş, tragedya izleyen bir kadının buruk ifadesiyle olan biteni seyrediyordu. Baba, ağzında yeni doldurulmuş piposuyla sobanın yakınındaki arkalıksız iskemleye çöktü. Jimmie'nin bağırmalarından rahatsız olmuştu. Dönüp karısına hiddetle seslendi:

"Şu lanet çocuğu bi' rahat bırak be Mary! Durup durup dövüyosun. Akşamları evde bi' rahat yok, devamlı bi' çocuk dövüyosun. Bi' rahat ver be! Devamlı çocuk dövülmez."

Kadının çocuk üzerindeki faaliyeti aniden daha da şiddetlendi. Sonunda onu bir köşeye fırlattı. Halsiz kalan çocuk bağıra çağıra yere uzandı.

Kadın kocaman ellerini kalçalarına dayayıp patronluk taslayan bir yürüyüşle kocasının yanına yaklaştı. "Hadi ya," dedi aşağılayıcı bir homurtuyla. "Peki sen ne halt etmeye burnunu sokuyosun?"

Ufaklık emekleyerek masanın altına girdi ve arkasına dönüp merakla baktı. Yırtık kıyafetli kız biraz geri çekildi, köşedeki haylaz çocuk ise bacaklarını itinayla altına aldı.

Adam piposundan usulca bir nefes çekti ve kocaman çamurlu botlarını sobanın arkasına koydu.

"Cehenneme kadar yolun var," diye mırıldandı, sakince.

Kadın haykırarak kocasının yüzüne doğru yumruklarını salladı. Suratının ve boynunun rahatsız edici sarı rengi birdenbire parlak kırmızıya döndü ve avazı çıktığı kadar bağırmaya başladı.

Adam bir süre soğukkanlılığını koruyarak piposunu tüttürmeye devam etti ama sonunda yerinden kalktı, pencereden dışarıya bakıp arka bahçelerin karanlığa karışan keşmekeşini seyretmeye koyuldu.

"Yine içmişsin Mary," dedi adam. "Şu şişeden bi' vazgeç be kadın, yoksa geberip gidecen."

"Yalan atma. Bi' damla bile içmedim," diye kükredi kadın.

Birbirlerinin ruhuna sıkça lanet okudukları dehşetli bir münakaşaya giriştiler.

Ufaklık masanın altından onları seyrediyor, heyecandan küçük yüzü seğiriyordu.

Yırtık kıyafetli kız çaktırmadan haylaz oğlanın yattığı köşeye gitti.

"Canın çok acıyo mu Jimmie?" diye ürkekçe fısıldadı.

"Hiç de bile! Uzatma!" diye kükredi küçük çocuk.

"Kanı sileyim mi?"

"İstemez!"

"Şey yapayım..."

"Ben o Riley denen çocuğu bi' yakalıyım, suratını dağıtıcam! Harbiden ama! Tamam mı?"

Haylaz çocuk, uygun zamanın gelmesini acımasızca bekler gibi suratını duvara döndü.

Karı koca arasındaki kavganın kazananı kadın oldu. Adam, intikam için sarhoş olmak niyetiyle şapkasını kapıp dışarı fırladı. Kadın onun peşinden kapıya kadar gitti ve adam merdivenlerden inerken arkasından gürlemeye devam etti.

Sonra geri geldi ve çocukları etrafta sabun köpükleri gibi bir görünüp bir kaybolana kadar ortalığın altını üstüne getirdi.

"Çekilin kenara," diye durmadan bağırırken, bir taraftan da çocukların karmakarışık duran ayakkabılarını ayağına takıp kafalarına doğru fırlatıyordu. Sonra üfleyip püfleyerek sobadan çıkan duman bulutunun içine girdi ve tıslayan patateslerle dolu bir kızartma tavası çıkardı.

Tavayı gösterişli bir tavırla ortaya koydu. "Gelin de yemeğinizi yiyin, hadi!" diye ani bir sinirle bağırdı. "Çabuk yiyin, yoksa ben yardım ederim ona göre."

Çocuklar aceleyle koşuşturdular. Müthiş bir patırtı çıkararak masaya yerleştiler. Pek sağlam olmayan mama iskemlesinden bacaklarını sarkıtmış olan ufaklık, küçük midesini tıka basa doldurdu. Jimmie, yağla kaplı lokmaları yaralı dudaklarının arasından içeriye aceleyle sokuşturmaya çalıştı. Yarıda kesilme korkusuyla sağa sola bakarak yemeğini yiyen Maggie, izlenmekte olan küçük bir dişi kaplanı andırıyordu.

Anneleri oturup gözlerini kırpıştırarak onları seyretti. Birtakım suçlamalar yaptı, birkaç patates yuttu ve sarımtırak kahverengi şişeden bir şey içti. Bir müddet sonra ruh hali değişti, ağlayarak minik Tommie'yi kucaklayıp başka

bir odaya taşıdı; onu kırmızı-yeşil desenleri solmuş bir battaniyenin altında, küçük yumrukları birbirine birleşmiş halde uykuya yatırdı. Daha sonra içeri geldi ve sobanın yanında durup inledi. Sandalyeye oturup ileri geri sallanırken gözyaşları döktü ve iki çocuğa acınası bir tavırla "zavallı anneniz" ve "lanet olasıca babanız" konularında mırıldanıp durdu.

Küçük kız, üzerinde bulaşık leğeninin durduğu iskemle ile yemek masası arasında isteksizce gidip geliyordu. Dağlar gibi bulaşık yükünün altına girince, küçük bacaklarının üstünde duramayıp sendeledi.

Jimmie oturmuş yaralarını temizliyor, aynı zamanda annesine kaçamak bakışlar atıyordu. Deneyimli gözleriyle annesinin bulanık duygu sisinden yavaş yavaş çıktığını ve sonunda içkinin hararetiyle beyninin yandığını fark etti. Soluk almadan oturdu.

Maggie bir tabak kırdı.

Anne bir anda ayağa fırladı.

"Aman yarabbi!" diye böğürdü. Çocuğunun üzerine diktiği gözleri aniden nefretle parladı. Suratının koyu kırmızı rengi neredeyse mora dönmüştü. Küçük oğlan depreme yakalanmış bir keşiş gibi çığlıklar atarak koridora fırladı.

Merdivenleri bulana kadar karanlığın içinde bir süre debelendi. Paniğe kapılıp tökezledi ve yuvarlanarak bir alt kata indi. Bir kapı açıldı, yaşlı bir kadın göründü. Kadının arkasından gelen ışık, haylaz çocuğun titreyen yüzünü aydınlattı.

"Aman Tanrım, bu defa n'oldu çocuk? Baban anneni mi dövüyo, yoksa annen mi babanı dövüyo?"

III. Bölüm

Jimmie ile yaşlı kadın kapı girişinde uzun süre durup etraftan gelen seslere kulak verdiler. Konuşmaların boğuk uğultusu, bebeklerin gece vakti hüzünlü ağlayışları, görülmeyen koridorlardan ve odalardan gelen ayak sesleri, sokaktan gelen birtakım boğuk sesli bağrışmalara ve çakıl taşlarının üzerinde dönen tekerleklerin tangırtılarına karışıyordu. Bunların arasından duydukları çocuk çığlığı ve annenin kükremesi gitgide zayıflayarak güçsüz bir iniltiye ve kısık sesli bir homurtuya dönüştü.

Yaşlı kadın yamru yumru ve kösele gibi sert bir şahsiyetti ama canı istediğinde son derece erdemli bir ifade takınabiliyordu. Kadının sadece tek melodi çalabilen küçük bir müzik kutusu vardı ve bunun içinde, çeşitli şiddetlerde ses perdelerine ayarlanmış bir "Tanrı seni kutsasın" koleksiyonu bulunuyordu. Her gün Beşinci Cadde'nin kaldırım taşları üzerinde bacaklarını büküp altına alır, hareketsiz ve korkunç bir put gibi çömelerek mevzilenirdi. Günlük olarak küçük miktarlarda bozuk para toplardı. Topladığı paranın çoğunu o semtte yerleşik olmayan insanlar veriyordu.

Bir defasında bir hanımefendi çantasını kaldırıma düşürmüş, yamru yumru kadın da çantayı kapıp büyük bir

hünerle pelerininin içine saklayarak kaçmıştı. Tutuklandığı zaman hanımefendiye öyle bir küfür etti ki kadıncağız baygınlık geçirdi; ayrıca romatizmadan yamulmuş yaşlı bacaklarıyla iriyarı bir polisi neredeyse midesini delecek şiddette tekmelemiş ve bu olayın üzerine polisin sergilediği davranışı kastederek, "Polislerin hepsine lanet olsun," demişti.

"Aman be Jimmie, seninkilerin hali tam bi' rezalet," dedi kadın. "Şimdi cici bir çocuk ol da git bana bira al, annen bu gece yine tantana çıkarırsa burda uyursun."

Jimmie, kadının verdiği ince bir teneke kova ile yedi peniyi alıp oradan ayrıldı. Bir birahanenin yan kapısından girip bara doğru ilerledi. Parmaklarının ucunda dikilip kova ile bozuk paraları kollarının uzanabildiği kadar yükseğe kaldırdı. O sırada yukarıdan iki el sarktı ve uzatılanları aldı. Aynı eller doldurulmuş kovayı aşağı bıraktı, Jimmie de alıp çıktı.

Ürkütücü kapı aralığına vardığında, sarsak görünümlü biriyle karşılaştı. Kararsız adımlarla sağa sola yalpalayan adam kendi babasıydı.

"Ver lan şu kovayı bana," dedi adam, tehditkâr bir biçimde.

"Of, kendine gel! Ben bu birayı yaşlı kadına aldım, aşırmak ayıp bi' şey. Tamam mı?" diye bağırdı Jimmie.

Baba kovayı çocuktan zorla aldı. İki eliyle sıkı sıkı kavrayıp ağzına götürdü. Dudaklarını kovanın alt kenarına yapıştırıp başını hafif yana eğdi. Kıllı boynu öylesine şişti ki sonunda çenesinin hemen altından çıkıyor gibi görünmeye başladı. Muazzam bir yutkunma hareketi oldu ve bira gitti.

Adam durup bir soluk aldı ve güldü. Boş kovayı çocuğunun kafasına fırlattı. Kova sokakta tangırtıyla yuvarlanırken Jimmie çığlık atmaya başladı ve adamın bacaklarını defalarca tekmeledi.

"Şu yediğin halta bak ya," diye bağırdı. "Yaşlı kadın kıyameti koparacak!"

Sokağın ortasına kadar geri geri gitti ama adam peşinden gelmedi. Onun yerine yalpalayarak kapıya yöneldi.

"Seni yakalayınca dayaktan geberticem," diye bağırdı ve gözden kayboldu.

Adam bütün akşam bir bara dayanıp viski içmiş, bu esnada yanına gelen herkese içini dökmüştü: "Benim ev bildiğin cehennem! En lanetli yer! Tam bi' cehennem! Ben niye burya gelip bööle ijiyorum, biliyo musun? Çünkü evim tam bi' cehennem!"

Jimmie uzun süre sokakta bekledikten sonra binaya girip yorgun argın yukarı tırmandı. Yamru yumru kadının kapısının önünden dikkatlice geçti ve kendi evinin önüne geldiğinde durup içeriyi dinledi.

Annesinin odadaki mobilyaların arasında ağır ağır hareket ettiğini duyabiliyordu. Kadın hüzünlü bir sesle şarkı söylüyor, zaman zaman şarkısını kesip Jimmie'nin tahminine göre yerde yatan ya da bir köşeye çökmüş olan babaya, bir volkan patlamasını andırır şekilde öfkesini kusuyordu.

"Sen neden Jim'i kavgadan uzak tutamıyosun? Ağzını burnunu kırıcam sonunda senin," diye aniden feryat etti kadın.

Adam sarhoşluğun verdiği kayıtsızlıkla mırıldandı. "N'oluyo be? Bi' tekmeden ne çıkar? Ne tantana ediyosun?

"Çünkü çocuk elbiselerini yırtıyo, seni lanet olası aptal," diye bağırdı kadın, büyük bir hiddetle.

Kocası birden hareketlenir gibi oldu. "Cehennemin dibine git," diye şiddetle gürledi. Kapının arkasına bir şey çarptı ve şangırtıyla kırılıp parçalara ayrıldı. Jimmie çığlığını zar zor bastırdı ve fırlayarak merdivenlerden indi. Aşağıda durup sesleri dinledi. Sanki giderek şiddetlenen bir savaş varmış gibi koro halinde yükselen bağrışmalar, küfürler, inlemeler ve çığlıklar duydu. Bunlara bir de kırılıp parçalara ayrılan mobilyaların sesi ekleniyordu. Birinden biri onun orada olduğunu fark edecek diye korkudan gözleri parladı çocuğun.

Kapılardan uzanan meraklı suratlar, aralarında fısıldaşarak yorum yapıyorlardı. "Bizim Johnson ortalığı birbirine katıyo yine."

Jimmie, gürültüler kesilip binanın diğer sakinleri de esneyerek kapılarını kapatıncaya kadar bekledi. Sonra, bir panterin inine gizlice girer gibi dikkatle yukarıya tırmandı. Kapı kanatlarının kırık yerlerinden, güçlükle alınıp verilen nefes sesleri geliyordu. Kapıyı itip açtı ve ürpererek içeri girdi.

Ateşten çıkan bir kor alevi, çıplak zeminin, çatlak ve kirli sıvanın, kırılmış ve ters dönmüş mobilyaların üzerine kırmızı renkler saçıyordu.

Annesi odanın tam ortasında yere uzanmış uyumaktaydı. Babasının gevşemiş bedeni bir köşedeki iskemleden sarkmıştı.

Haylaz çocuk yavaşça ilerledi. Anne babasını uyandırma korkusuyla titremeye başlamıştı. Annesinin kocaman göğsü acı içinde kalkıp iniyordu. Jimmie bir an duraksadı ve eğilip kadına baktı. Suratı içki içmekten kızarıp şişmişti. Sarı kaşları, rengi maviye çalan gözkapaklarına gölge düşürüyordu. Karmakarışık saçları alnının üzerine dalgalar halinde inmişti. Ağzının çevresinde muhtemelen kavga ederken oluşmuş kin ve nefret çizgileri hâlâ duruyordu. Kıpkırmızı olmuş çıplak kolları, sanki zulmetmeye doymuş birine aitlermiş gibi bitkin bir şekilde başının yukarısına uzanmıştı.

Haylaz çocuk annesinin üzerine eğildi. Aniden gözlerini açacak diye ödü patlıyordu. İçindeki korku öylesine büyüktü ki ona bakmaktan kendini alamadı ve merhametsiz suratının üzerinde büyülenmiş gibi asılı kaldı.

Kadının gözleri birdenbire açılıverdi. Çocuk kendisini doğrudan, kanını donduracak güçte bir surat ifadesine bakarken buldu. Dehşete kapılıp yüksek sesle çığlık attı ve sırtüstü yuvarlandı.

Kadın bir an debelendi, sanki biriyle mücadele ediyormuş gibi kollarını başının etrafında sağa sola savurdu, sonra tekrar horlamaya başladı.

Jimmie sürünerek gölgelerin içine çekilip beklemeye başladı. Annesinin uyanık olduğunu fark ettiği zaman attığı çığlıktan sonra yan odadan bir gürültü gelmişti. Karanlıkta eğilerek yürüdü ve gergin yüzünden fırlamış gibi duran gözlerini aradaki kapıya dikti.

Kapı gıcırdadı ve ardından ince bir ses geldi. "Jimmie! Jimmie! Orda mısın?" diye fısıldadı ses. Çocuk, sesi duyunca irkildi. Kız kardeşinin zayıf, beyaz yüzü yan odanın kapısının aralığından ona bakıyordu. Küçük kız yerde sürünerek Jimmie'ye doğru ilerledi.

Baba bu süre zarfında hiç kıpırdamamış, aynı şekilde ölü gibi uyumaktaydı. Anne huzursuz uykusunda sanki biri onu boğazlıyormuş gibi ıstırap çekerek ve göğsünden hırıltılar çıkararak debelendi. Gösterişli bir mehtap karanlık damların üzerinden içeriyi gözetlerken, uzaklardaki bir nehrin suları solgun pırıltılar yayıyordu.

Yırtık kıyafetli kızın küçük bedeni titriyordu. Yüzü ağlamaktan çökmüş, gözleri korkudan parlıyordu. Titreyen küçük elleriyle haylaz çocuğun kolunu yakaladı ve bir köşeye çekilip birbirlerine sokuldular. İkisi de gözlerini bilinmeyen bir gücün etkisiyle kadının yüzünden ayıramıyordu, zira o uyanır uyanmaz bütün iblislerin yeryüzüne çıkacağına inanmışlardı.

Şafak vaktinin hayalet sisleri pencerede belirip camlara yanaşarak içeride yüzükoyun yatan annelerinin kabarıp inen bedenini seyretmeye başlayıncaya kadar öylece çömelip beklediler.

IV. Bölüm

Tommie bebek öldü. Maggie'nin bir İtalyan'dan çaldığı çiçeği küçük, solgun eliyle sıkıca tutarak, ufacık bir beyaz tabutun içinde uzaklaşıp gitti.

Maggie ile Jimmie yaşamaya devam etti.

Oğlanın toy bakışları vaktinden önce sertleşti. Meşin gibi bir delikanlı oldu. Birkaç yılını zorluklar içinde ve işsiz geçirdi. O süreçte suratındaki sırıtış müzminleşti. İnsan tabiatını kaldırım kenarlarında öğrendi ve kendi tahmin ettiğinden daha kötü olmadığını gördü. Dünyaya bir nebze bile saygı duymadı çünkü dünyanın başlangıç olarak karşısına çıkardığı insanlar, asla örnek alınmayacak insanlardı.

Delikanlı bir gün, sırf şamata olsun diye "içindeki sen" temalı vaazlar veren bir adamın bulunduğu misyoner kilisesine uğradı ve o günden sonra bütün ruhunu zırhla kapladı. Adam, sobanın yanında ısınmakta olan dinleyicilerine Tanrı'nın gözünde tam olarak nerede bulunduklarından söz ediyordu. Ne derece aşağılık insanlar oldukları tasvir edilirken, günahkârların birçoğu sabırsızlanmaya başladı. Çorba fişlerini bekliyorlardı.

İblislerin kelimelerini işitebilen biri, vaaz veren adam ile dinleyicileri arasında geçen konuşmanın bazı bölümlerini çözebilirdi.

"Hepiniz lanetlendiniz," dedi vaiz. Sesleri işiten kişi, hırpani adamların vaize cevap olarak "Çorbamız nerede kaldı?" dediklerini de anlamış olabilirdi.

Jimmie ile yanındaki arkadaşı arka sıralarda bir yere oturdular ve onları ilgilendirmeyen şeyler hakkında, tıpkı İngiliz beyefendileri gibi özgürce yorumlar yaptılar. Canları bir şeyler içmek isteyip dışarı çıktıklarında, zihinlerinde İsa ile vaiz birbirine karışmıştı.

Jimmie, kısa bir an için, ulaşılamaz bir irtifada meyve yetişen bir yerle ilgili rahatsız edici düşüncelere kapıldı. Arkadaşı da eğer bir gün Tanrı'yla karşılaşırsa ondan bir milyon dolar ile bir şişe bira isteyeceğini söyledi.

Uzun süre Jimmie'nin işi gücü sokak köşelerinde dikilerek hayatın akışını izlemek ve güzel kadınlar geçerken kan kırmızısı hayallere dalmak oldu. Kavşaklarda insanları korkutup tehdit ediyordu.

Jimmie köşe başlarında vakit geçirirken yaşamın içindeydi ve yaşamın bir parçasıydı. Dünya dönmeye devam ediyordu, o da bunu algılamak için yaşıyordu.

Tüm iyi giyimli adamlara karşı kavgacı bir tutum edindi. Ona göre iyi giyinmek zayıflık göstergesiydi ve tüm güzel paltolar güçsüz yüreklerin üzerini örtmeye yarıyordu. O ve onun gibiler, elbiseleri kirlenmemiş adamların yanında bir nevi kral sayılırlardı; zira elbiseleri lekesiz olanlar ölmekten ya da alaya alınmaktan müthiş korkuyorlardı.

Jimmie her şeyden çok, Hıristiyan oldukları ilk bakışta belli olanlardan ve düğme deliklerine aristokrasi nişanesi olarak krizantem takan önemsiz insanlardan nefret ediyordu. Kendisini her iki sınıfın da üzerinde görüyordu. Ne şeytandan korkuyordu, ne de toplumun liderinden.

Cebinde bir dolar olduğu zaman yaşamdan duyduğu hoşnutluk dünyanın en güzel şeyiydi. Bu yüzden en sonunda kendini çalışmak zorunda hissetti. Babası ölmüştü, annesi ise geri kalan yıllarını kısa vadeli planlar yaparak geçiriyordu.

Jimmie atlı araba sürücüsü oldu. Kendisine, epey ilgi isteyen bir çift at ve tangırdayan koca bir arabanın sorumluluğu verildi. Şehrin sokaklarının karmaşasına daldı ve ara sıra oturduğu yere tırmanıp onu aşağı çekerek dövmeyi alışkanlık edinen polislere lanetler savurarak meydan okumayı öğrendi.

Şehrin aşağı taraflarında her gün çirkin tartışmalara karışıyordu. Eğer o ve ekibinin şansı yaver gider de geride kalabilirlerse dingin bir ruh haline bürünür, bacak bacak üstüne atar ve yerinde duramayan atların burunlarının altına tehlikeli dalışlar yapan yayalara bağırıp arabasını üzerlerine sürerdi. Yolda sakin sakin piposunu içerdi, çünkü atları ilerlediği sürece parasının geleceğini bilirdi.

Eğer kendi arabası en öndeyse ve kargaşanın başını çekiyorsa, yüksek mahallerinde oturan sürücülerin arasındaki ağız kavgalarına iştirak eder, bazen de kükrercesine küfürler savurur ve sonunda şiddet görerek tutuklanırdı.

Bir süre sonra yüzündeki alaycı sırıtış büyüdü ve parıltısını her yere yaymaya başladı. O kadar sert bir adam haline geldi ki hiçbir şeye inancı kalmadı. Ona göre polis her zaman kötü niyetle hareket ediyor, dünyanın geri kalanı ise çoğunlukla ondan fayda sağlamaya çalışan, mümkün olan her fırsatta kavgaya girişmek zorunda kaldığı ahlaksız yaratıklardan oluşuyordu. Kendisi de mağdur durumdaydı, yine de bu mağduriyette kişiye özel ama aynı zamanda gayet belirgin bir heybet unsuru vardı.

Ona bakılırsa, abartılı ahmaklık vakalarının en katıksız olanları tramvayların ön bölümünde şahlanmış gidiyordu.

Önceleri bu insanlarla kelimeleri yettiğince uğraştı ama nihayetinde üstün olan kendisiydi. Oturduğu yere bir Afrika ineği gibi gömüldü. Peşi sıra azimli böcekleri andırırcasına ilerleyen tramvaylara karşı içinde muazzam bir kibir vardı.

Kendine bir alışkanlık edinmişti. Uzun bir yolculuğa başlamadan önce gözlerini uzaktaki yüksek bir cisme odaklıyor, atlarına hareket komutu veriyor ve daha sonra bir tür seyir transına giriyordu. Yığınla sürücü arkasından bağırsa da, yolcular onu hakaretlere boğsa da, üniformalı bir polis öfkeden kıpkırmızı kesilerek hırsla dizginlerine asılıp bu keşmekeşten sorumlu saydığı atların yumuşak burunlarına vuruncaya kadar uyanmıyordu.

Bir an durup da polisin ona ve ekibine nasıl muamele ettiğini düşününce, şehirde hiçbir hak tanınmayan yegâne kişilerin kendileri olduğuna kanaat getirdi. Polisin sokaklarda meydana gelebilecek herhangi bir olaydan kendisini sorumlu tuttuğunu ve çalışmayı seven tüm resmi görevlilerin ortak kurbanı haline geldiğini hissediyordu. Öcünü alabilmek adına, çok kötü bir durumda kalmadıkça veya kendisinden çok daha cüsseli biri onu zorlamadıkça, bir daha hiçbir şeyin yolundan çekilmemeye karar verdi.

Ona göre yayalar, kendi bacaklarını zerrece umursamayan, onun iyiliğini ise hiç düşünmeyen rahatsız edici sineklerden başka bir şey değildi. Karşıdan karşıya geçmek için duydukları manyakça isteği de hiç anlayamamıştı. Çılgınca hareketlerinden rahatsız oluyor ve her seferinde hayretler içerisinde kalıyordu. Tahtının üzerinden onlara sürekli esip gürlerdi. Atlayıp zıplamalarına, birden yola fırlamalarına, apışıp kalmalarına çok kızardı.

Sabırsızlanan atlarının burunlarını iterek ya da eğilip savuşturarak hayvanların kafalarını sallamalarına ve ayaklarını kıpırdatmalarına, bu yüzden de hayranlık uyandıran o sağlam duruşlarının bozulmasına sebep oldukları zaman, onlara "aptallar" diye bağırıp küfrediyordu; zira kendisi

dahi biliyordu ki Tanrı, güneş arabasına ayrılan güzergâhta bulunmanın ve gerekirse arabayı durdurmanın yahut tekerleklerinden birini çıkarmanın, kendisine ve ekibine ait devredilemez bir hak olduğunu gayet açık bir dille yazdırmıştı.

Öte yandan, eğer sürücülerin tanrısı arabasından inip alev rengi yumruklarını kaldırarak geçiş hakkını ihlal etmek gibi önlenemez bir istek duyarsa, büyük olasılıkla çatık kaşlı bir ölümlünün aşırı sert yumruklarıyla karşı karşıya kalacaktı.

Normal şartlarda bu genç adam, dingil genişliğindeki daracık bir sokaktan uçarak geçen bir feribot fikrini gülünç bulabilirdi. Oysa itfaiye arabalarına karşı bir tür saygı beslemeye başlamıştı. Bunlardan biri üzerine doğru gelecek olsa, arabasını korkuyla kaldırımın üstüne sürüyor ve oradan geçen sayısız insana ölüm korkusu yaşatıyordu. Bir itfaiye arabası, yolu tıkayan bir grup arabanın arasına dalarak onları buz kırar gibi parçalara ayırdığında, Jimmie'nin ekibi dört tekeri çoktan kaldırımın üzerine çıkarmış ve kendilerini emniyete almış oluyorlardı. Dehşet saçarak yol alan bir itfaiye arabası, polisin yarım saat boyunca sövüp saydığı halde açamadığı en karışık taşıt düğümünü bile yarıp geçebilirdi.

İtfaiye arabası, köpeksi bir bağlılıkla uzaktan sevdiği dehşet verici bir şey olarak yüreğinde kutsal bir yere oturmuştu. Bu atlı arabalar tramvayları devirmeleriyle tanınıyorlardı. O dörtnala koşan ve ileri atıldıklarında kaldırım taşlarından kıvılcımlar çıkaran atlar, tarifsiz derecede hayran olunası yaratıklardı. İtfaiye çanının tıngırtısı, Jimmie'nin anılarındaki bir savaşın sesiymiş gibi göğsünü delip geçerdi.

Jimmie tutuklanmaya küçük bir çocukken başladı. Yaşı fazla ilerlemeden, hatırı sayılır bir sabıka kaydı oluşmuştu.

Arabasından inip başka sürücülerle kavga etmeye aşırı meyilliydi. Çok sayıda kavgaya karıştı. Bunlardan bazıları sonradan polis tarafından tespit edilen bar kavgalarıydı. Bir keresinde Çinli bir adamı darp ettiği için tutuklandı. Şehrin

farklı yerlerinde yaşayan ve birbirini hiç tanımayan iki kadın peş peşe ortaya çıktı; evlilik, para yardımı ve bebekler hakkında ağlayıp sızlayarak, ona muntazam aralıklarla hatırı sayılır derecede sıkıntı yaşattılar.

Yine de yıldızların aydınlattığı bir akşam vakti, hayret ve huşu içinde şöyle demişti: "Şu mehtap da müthiş görünüyo ama, di mi?"

V. Bölüm

Küçük kız, Maggie, bir çamur birikintisinin içinde serpilip gelişti. Bir gecekondu mahallesinden çıkabilecek en nadide, en harika ürün olarak yetişerek güzel bir kız oldu.

Rum Alley'nin pisliği onun damarlarına hiç işlememiş gibiydi. Bu konu alt katta, üst katta ve onunla aynı katta bulunan tüm filozofların kafasını karıştırıyordu.

Çocukluğunda mahallenin diğer çocuklarıyla sokakta oynayıp kavga ederken üzerine bulaşan toz toprak onu gizlerdi. Böylece paçavraların ve kirin pasın içinde kimseye görünmeden büyüdü.

Ama bir gün geldi, çevredeki genç adamlar, "Şu Johnson kızı da baya bi' güzelleşti," demeye başladılar. O günlerde ağabeyi ona bir uyarıda bulundu: "Mag, bak ne diycem sana! Bundan böyle ya cehennemin dibine gidersin ya da bi' işe girer çalışırsın, tamam mı?" Bunun üzerine kız, içinde cehenneme gitmenin kadınsı isteksizliğiyle, işe gitmeye başladı.

Şans eseri, yaka ve manşet imal eden bir atölyede iş buldu. Kendisine, yüzleri memnuniyetsizlikten değişik tonlarda sararmış yirmi kızın oturduğu bir odada, bir tabure ve bir de dikiş makinesi verdiler. Bütün gün taburesine tüneyip pedallı

dikiş makinesini çalıştırarak, marka adıyla hiçbir alakalarının olmamasıyla dikkat çeken yakalar üretiyor, akşam olunca eve, annesinin yanına dönüyordu.

Jimmie, aile reisliği denen müphem konuma yerleşebilecek kadar irileşmişti. Bu makamın yetkilisi olarak, babasının da önceden yaptığı gibi, gece geç vakit dönüp sendeleye sendeleye merdivenlerden yukarı çıkıyor, odanın içinde sağa sola yalpalıyor, ailesine sövüp sayıyor ya da yerde uyuyakalıyordu.

Annenin şöhreti yavaş yavaş büyümüş, tanışık olduğu yargıçlarla ağız dalaşına girecek raddeye gelmişti. Adliyedeki memurlar artık ona ilk ismiyle hitap ediyorlardı. Kadını gördükleri zaman aylardır edindikleri alışkanlığı sürdürüyor ve her seferinde sırıtıp "Selam Mary, yine mi burdasın?" diye bağırıyorlardı. Kadının kır saçlı kafası pek çok celsede sallanıp durdu. Her seferinde yüksek sesle beyan ettiği mazeretler, açıklamalar, özürler ve dualarla kürsüyü bombardımana tutuyordu. Alev alev yanan yüzü ve gözlerini devire devire bakması, neredeyse adadaki herkesin aşina olduğu bir görüntüydü. Zamanını âlemlere göre hesaplıyor, sürekli olarak şişmiş ve dağılmış bir vaziyette yaşıyordu.

Bir gün Pete denen delikanlı çıktı ortaya. Henüz ergen bir çocukken Devil's Row afacanlarından birinin ensesine şaplak indirmiş, arkadaşı Jimmie'nin düşmanlarını kovalamıştı. Jimmie ile Pete sokakta karşılaştılar. Pete, Jimmie'yi Williamsburg'de yapılacak boks maçına götüreceğine söz verdi ve aynı akşam evine uğradı.

Maggie, Pete'i dikkatle inceledi.

Pete, Johnson'ların evinde bir masaya oturmuş, baştan çıkarıcı bir lakaytlıkla bacaklarını sallıyordu. Saçları, yağlı bir perçem şeklinde kıvrılarak alnının üzerine düşmüştü. Ucu kalkık burnu, bıyığının kısa ve tel gibi sert kıllarına başkaldırır gibi duruyordu. Siyah biyeli kruvaze paltosunun düğmeleri kırmızı renkli kabarık bir boyunbağının altına

kadar ilikliydi ve rugan ayakkabıları cinayet işlemeye uygun aletlere benziyordu.

Kendine has tavırları, kişisel üstünlüğünün farkında olan bir adam olduğunu göstermekteydi. Gözlerindeki bakışta mertlik ve kibir vardı. Ellerini salladığında, dini ve felsefi konuları "Boş işler bunlar" diyerek reddeden görmüş geçirmiş bir adama benziyordu. Gerçekten de her şeyi görmüştü ve dudağını her kıvırışında, bunların hepsinin saçma olduğunu ilan ediyordu. Maggie'nin tahminine göre, çok kibar ve ağırbaşlı bir barmen olmalıydı.

Pete o sırada Jimmie'ye başından geçen hikâyeleri anlatıyordu.

Maggie, belli belirsiz bir ilgiyle parlayan yarı kapalı gözlerle onu gizlice seyretmeye başladı.

"Lanet olasıcalar! Kafamı bozuyolar," dedi Pete. "Hemen her gün bi' hödük geliyo, dükkânı idare etmeye kalkışıyo. Tabi anında kapı dışarı ediliyo. Ben bunları doorudan fırlatıp sokağa atıyorum, daa n'olduklarını bile annamadan... Tamam mı?"

"Evet," dedi Jimmie.

"Geçenlerde mekâna bi' herif geldi, neymiş, mekânı satın almayı düşünüyomuş! Bak bak! Mekânın sahibi olacakmış! Ben annadım bunun kafasının güzel olduğunu, daa da fazla içki vermek istemedim, o yüzden de dedim ki 'Defol git burdan, bela çıkarma' dedim, aynı böyle, annadın mı? 'Defol git burdan bela çıkarma', bak aynen böyle. 'Defol git' dedim. Annadın mı?"

Jimmie onu anlar gibi başını salladı. Yüz ifadelerinden, benzer bir kriz anında nasıl bir yüreklilik sergilediğini anlatmak için büyük istek duyduğu belliydi; ama anlatıcı hikâyesine devam etti.

"Neyse, sonra herif bana ne dedi biliyo musun... 'Boş ver ya! Ben kavga aramıyorum,' dedi, bak bak... 'Ama' dedi, 'ben saygın bi' vatandaşım ve burda içki içmek istiyorum

ve hemen istiyorum.' Bak sen... 'Hadi lan ordan,' dedim. Aynen böyle! 'Bas git,' dedim, tamam mı? 'Bela çıkarma,' dedim. Aynen bak. 'Bela çıkarma.' Annadın mı? Sonra lavuk kalkmış bana meydan okuyo, yumrukları iyiymiş, içki istiyomuş ve hemen istiyomuş. Böyle dedi, annadın?"

"Evet," diye tekrarladı Jimmie.

Pete konuşmasını sürdürdü. "Tezgâhın üstünden bi' atladım ama görecektin adamın çenesini ne biçim daattım, tamam mı? Yeminlen bak! Tam çeneye indirdim! Var ya, herif ön camdan dışarı tükürük hokkası gibi fırladı. Ben o an, tamam dedim, bittim ben. Ama sonra patron geldi, dedi ki 'Pete, sen doğru olanı yaptın! Burada nizamı koruman lazım, iyi oldu.' Adam, 'İyi oldu' dedi. Aynen öyle dedi."

Daha sonra ikisi olayın mesleki detaylarını tartışmaya koyuldular.

"Herif züppenin tekiydi," dedi Pete, konuşmanın sonunda, "ama sıkıntı yaratmaması lazımdı. Ben onlara hep söylüyorum: 'Buraya gelip de bela çıkarmayın," diyorum, aynen. 'Bela çıkarmayın.' Annadın mı?"

Jimmie ile arkadaşı birbirleriyle kahramanlık hikâyelerini paylaşırken, Maggie de gölgeye çekilip arkasına yaslandı. Gözleri merakla, daha doğrusu arzuyla, Pete'in yüzünde dolaşıyordu. O anda evinin kırık mobilyaları, kirli duvarları, dağınıklığı ve pisliği birden gözüne battı ve bunların muhtemel bazı sonuçları olabileceğini düşündü. Pete'in soylu kişiliği burada kirlenecekmiş gibi duruyordu. Mag arada bir ona dikkatlice bakıyor, kendilerini küçük görüp görmediğini anlamaya çalışıyordu. Oysa Pete kendi anılarının içinde kaybolmuş gibiydi.

"Bu lavuklar beni ırgalamaz. Onlardan üçünü bir edip sokağı süpürebileceğimi biliyolar."

"Amaaan, her ne haltsa," dediğindeyse sesi, kaçınılmaz olanı alaya almanın ve kaderin onu katlanmaya zorlayabileceği her şeye karşı duyduğu kibrin ağırlığını taşıyordu.

Maggie karşısında ideal eş olabilecek bir adamın durduğunu fark etmişti. Bulanık düşünceleri, Tanrı'nın da dediği gibi, sabah olduğunda dağların sevinçle haykırdığı* o uzak ülkelerin arayışındaydı. Onun rüya bahçelerinde, ağaçların altında yürüyen bir sevgili daima vardı.

* "El çırpsın ırmaklar, sevinçle haykırsın dağlar, RAB'bin önünde!" *Kutsal Kitap*, Mezmurlar, 98:8. Kitab-ı Mukaddes Şirketi, 2009. (e.n.)

VI. Bölüm

Pete, Maggie ile ilgilenmişti.

Konuşmasının arasında, içten bir gülümsemeyle, "Bak ne diycem Mag, şekline şemaline vuruldum, cidden. Müthişsin," dedi.

Kızın kendisini dikkatle dinlemekte olduğunu fark ettiği için, işinde olup bitenleri daha etkili sözler kullanarak anlatmaya başladı. Söylediklerine bakılırsa dövüşlerde yenilmek nedir bilmiyordu.

"Ha, bu arada," dedi, aralarında anlaşmazlık olan bir adamdan söz ederek, "o lavuk tam bi' İspanik gibi dövüşüyodu. Aynen. Tabi çarçabuk pes etti. Harbiden bak. Kendini boksör sanıyodu. Ama öyle olmadığını anladı! Hayret bi'şey."

Pete küçük odanın içinde ileri geri yürüyordu. O yürüdükçe oda daha da küçüldü; öylesine küçüldü ki onun üstün savaşçılara özgü ağırbaşlılığını kaldıramayacak gibi göründü. Henüz çok genç bir delikanlıyken korkakların kanını donduran omuz sallayışı, o büyüyüp kendini geliştirdikçe on katına çıkmıştı. Buna bir de ağzındaki alaycı gülümseme ekleniyor, evrende onu korkutabilecek hiçbir şeyin var olmadığını tüm insanlığa ilan ediyordu. Maggie, hayranlıkla sey-

rettiği adamı gözünde iyice yüceltti. Onun kendisine büyük ihtimalle tepeden baktığını düşünüp, tepenin yüksekliğini aşağı yukarı hesaplamaya çalıştı.

"Geçenlerde şehrin yukarısında bi' yerde salak herifin teki çıktı karşıma," dedi Pete. "Bi' arkadaşımı görmeye gidiyodum. Ben tam karşıdan karşıya geçerken herif koşup doğrudan bana daldı, sonra dönmüş diyo ki, 'Seni küstah kabadayı,' diyo, aynen böyle. 'Hadi lan ordan,' dedim ben de, 'hadi lan, bas git, cehennem ol,' dedim, aynen annadın mı, 'Bas git, cehennem ol,' aynen böyle. Sonra herif delirdi. Bana, rezil hergele mi ne, öyle bi'şey dedi, sonra dedi ki, sonsuza kadar lanetlenecekmişim falan filan. 'Vaaay,' dedim, 'Bak sen! Çok da umurumdaydı,' dedim. 'Çoook da umurumdaydı,' aynen. Sonra da salladım herife yumruğu, iyi mi?"

Pete, Jimmie'yi de yanına alarak, bir tür zafer parıltısıyla Johnson'ların evinden ayrıldı. Maggie pencereden uzanıp onun sokaktan aşağı doğru yürüyüşünü izledi.

Şiddet dolu bir dünyanın kudretini küçümseyen, heybetli bir adam çıkmıştı ortaya. Zırh kuşanmış güçleri aşağılayan bir insandı o; yumruklarıyla düzenin tunç kanununa küstahça karşı gelebilirdi. O bir şövalyeydi.

İki adam parlak sokak lambasının altından geçip gölgelerin içine daldılar.

Maggie arkasını döndü ve evinin karanlığını, lekeli duvarlarını, yetersiz ve kaba saba mobilyalarını dikkatle izlemeye koyuldu. Vernikli tahtadan yapılma, kırık dökük bir dikdörtgen kutunun içinde duran saat, birdenbire gözüne çok iğrenç gözüktü. Çalışırken gıcırdadığını fark etti. Halı desenindeki kaybolmaya yüz tutmuş çiçeklerin daha yeni çirkinleşmiş olabileceklerini düşündü. Rengi atmış perdenin görüntüsünü biraz canlandırmak için mavi kurdeleyle giriştiği küçük teşebbüsler de artık gözüne acınası görünüyordu.

Pete'in yemeklerde ne yediğini merak etti.

Sonra aklına yaka ve manşet atölyesi geldi. İşyeri zihninde sonsuz eziyet çekilen, kasvetli bir yer olarak şekillenmeye başladı. Kuşkusuz ki Pete, havalı işinden dolayı para ve görgü sahibi insanlarla temas halindeydi. Muhtemelen tanıdığı bir sürü güzel kız ve harcayacak yığınla parası vardı.

Öte yandan kendi dünyası zorluklar ve hakaretlerle doluydu. Böyle bir dünyaya açıkça meydan okuyan adama aniden hayranlık duymaya başladı. Günün birinde gaddar ölüm meleği Pete'in yakasına yapışacak olsa, Pete herhalde omuz silker ve şöyle derdi: "Napalım, her şey gelip geçici."

Kız onun yakın zamanda tekrar geleceğini umuyordu. Haftalığının bir kısmıyla rafın üstüne süs yapmak için çiçekli bir patiska kumaş aldı. Kumaşı azami özen göstererek hazırladı ve mutfaktaki sobanın üzerinde hafifçe kaykılmış şekilde duran rafa astı. Odanın farklı noktalarından bakarak büyük bir titizlikle inceledi. Pazar akşamı Jimmie'nin arkadaşı gelirse güzel görünsün istiyordu. Ancak pazar akşamı Pete ortalarda görünmedi.

Kız ise yaptığı işe bakıp kendisinden utandı. Pete'in raf örtülerinden etkilenmeyecek kadar üstün bir konumda olduğuna artık iyice ikna olmuştu.

Birkaç akşam sonra Pete, giyim kuşamında etkileyici yenilikler yapmış olarak çıkageldi. Maggie onu iki defa görmüştü ve her görüşünde üzerinde farklı bir takım elbise vardı; bu yüzden onun fevkalade geniş bir gardıroba sahip olduğunu düşündü.

"Hey Mag," dedi Pete, "cuma akşamı en iyi elbiseni giy, seni bi' eğlenceye götürücem, tamam mı?"

Pete gösterişli bir hareketle kıyafetini düzeltti ve raf süsüne bakmadan çekip gitti.

Maggie, atölyede sonu gelmeyen yaka ve manşetlere harcadığı üç günün büyük kısmını, Pete ve onun günlük hayatıyla ilgili hayali durumlar tasarlayarak geçirdi. Kafasında Pete'e âşık altı yedi kadın canlandırdı ve adamın bunlardan

çok cazip olan herhangi birine tehlikeli bir meyli olabileceğini, fakat bunun sadece adi niyetlerle olduğunu varsaydı.

Pete, zevkin doruklarında yaşıyor olmalıydı. Etrafında arkadaşları ve bir de ondan korkanlar vardı.

Pete'in onu götüreceği yerin altın rengi ışıltılarını hayal etti. Bir sürü değişik renklerle ve farklı melodilerle dolu eğlence yerinde küçücük, fare renginde biri gibi görünmekten korktu.

Annesi cuma sabahı durmadan viski içmişti. Öğleden sonra ise alev alev yanan yüzüyle, saçlarını savura savura küfür edip evdeki eşyaları parçaladı. Maggie saat altı buçukta eve geldiğinde annesi kırık bir masa ile iskemlelerin enkazı arasında uzanmış uyuyordu. Ev aletlerinin çeşitli parçaları sağa sola saçılmıştı. Kadın, sarhoşluğun yarattığı öfkenin bir kısmını raf süsünden çıkarmıştı. Şimdi bu raf süsü karmakarışık bir yığın halinde köşede duruyordu.

"Hah," diye homurdandı kadın ve birden doğrulup oturdu. "Hangi cehennemdeydin? Ne diye eve daha erken dönmüyosun? Sokaklarda sürtüp duruyosun. Bildiğin şeytana dönmeye başladın sen."

Pete geldiğinde Maggie üzerinde yıpranmış siyah bir elbise, yere dağılmış kırık parçaların ortasında onu bekliyordu. Pencerenin perdesi hoyrat bir el tarafından kenara çekilip bir kancaya tutturulmuştu ve çerçevenin kırık yerlerinden giren rüzgârla ileri geri sallanıyordu. Mavi kurdelelerin düğümleri, hunharca koparılıp atılmış çiçekler gibi görünüyordu. Soba sönmüştü. Kırık menteşelerinin ve açık kapaklarının arasından, içindeki koyu gri kül öbekleri görünüyordu. Bir yemekten kalan ve çürümüş ete benzeyen iğrenç artıklar bir köşede duruyordu. Maggie'nin yerde yatan hiddetli annesi, ağır bir küfür etti ve kızına kötü bir isim yakıştırdı.

VII. Bölüm

Sarı ipekli kadınlar ve kel adamlardan oluşan bir orkestra, yeşil renkli büyük bir salonun ortalarındaki yüksek bir sahnede, popüler bir vals çalıyordu. Kalabalık mekân, küçük masaların etrafında gruplaşmış insanlarla doluydu. Ellerindeki tepsilerde bira bardakları taşıyan bir tabur garson kalabalığın arasından kayarak geçiyor, pantolon ceplerindeki boşalmak bilmeyen kasalardan para üstü veriyorlardı. Fransız şefleri gibi giyinmiş oğlan çocukları masaların arasında zikzaklar çizerek bir aşağı bir yukarı yürüyüp, müşterilere süslü pastalar satıyorlardı. Alçak tonda bir konuşma uğultusu ve hafifçe duyulan bardak şıkırtıları vardı. Bulutlar halinde dolaşan tütün dumanı havada salınarak yükselip avizelerin donuk renkli yaldızlarının çevresinde toplanıyordu.

Kalabalığın içinde istisnasız herkesin işten çıkar çıkmaz mekâna gelmiş gibi bir hali vardı. Elleri nasır tutmuş ve kıyafetleri para kazanabilmek için çektikleri zorluğu yansıtan adamlar mutlu bir şekilde pipolarını içiyor, biraya beş, on, belki de on beş sent harcıyorlardı. Dışarıdan satın alınmış purolar içen aşırı kibar görünümlü adamlar sadece küçük bir gruptan ibaretti. Kalabalığın büyük kısmını, bütün gün

elleriyle çalıştıkları açıkça belli olan insanlar oluşturuyordu. Kimisinin yanında eşleri ve iki üç çocuğu bulunan kendi halinde Almanlar, neşeli ineklere benzeyen bir ifadeyle oturmuş müzik dinliyorlardı. Güçlü kuvvetli oldukları yüzlerinden okunan bir grup bahriyeli, bir savaş gemisinden çıkıp mekâna tesadüfen gelmiş, akşamın erken saatlerini küçük yuvarlak masaların etrafında geçiriyorlardı. Değerli fikirleriyle böbürlenen birkaç sarhoş, yanlarındaki insanları ciddi ve gizli kalması gereken konularla meşgul ediyordu. Balkonda, aşağıda, orada, burada, ifadesiz kadın yüzleri parlıyordu. Bowery'nin* farklı uyrukları dört bir yandan sahneye yansıtılmış gibiydi.

Pete hırçın bir ifadeyle kenardaki koridordan yürüdü ve Maggie ile birlikte balkonun altındaki masalardan birine oturdu.

"İki bira!"

Arkasına yaslandı ve karşılarındaki manzaraya, üstünlük ifade eden gözlerle baktı. Bu davranış Maggie'yi çok etkilemişti. Böyle bir görüntüyü ilgisizce izleyen bir adam, çok büyük şeyler görmeye alışık olmalıydı.

Belli ki Pete buraya daha önceleri çok kez gelmişti ve mekâna aşinaydı. Maggie bunu fark edince kendini iyice önemsiz ve tecrübesiz hissetti.

Pete son derece kibar ve özenli davranıyordu. Neyin uygun olup olmadığını bilen kültürlü bir centilmenin saygın tavırlarını sergiliyordu.

"Yahu, bu nedir? Hanfendiye büyük bardak getir! Neye yarar bu küçücük kadeh?"

Garson nazikçe "Saygısızlık etmeyin ama," diyerek yanlarından ayrıldı.

"Of, kaybol," dedi Pete, uzaklaşan garsonun ardından.

---

* New York'ta Manhattan'ın aşağı yakasında bulunan ve o dönemde suç oranları, eğlence mekânları ve ucuz otelleriyle kötü şöhrete sahip bir cadde. (e.n.)

Maggie Pete'in tüm kibarlığını takındığını, üst sınıfın âdetleri hakkında ne biliyorsa ortaya koyduğunu ve bunların hepsini onun için yaptığını anlamıştı. Onun bu lütufkâr davranışlarını düşünürken yüreği sımsıcak oldu.

Sarı ipekli kadınların ve kel adamların orkestrası beklenti yaratan birkaç müzik parçası icra etti, ardından kısa etekli pembe bir elbise giymiş bir kız sahneye fırladı. Kız, kalabalığın kendisini sıcak bir biçimde karşılayacağından eminmiş gibi gülümsedi ve kulaklarda çınlayan soprano sesiyle, sözleri ayırt edilemeyen bir şarkı söylemeye başladı. Bu esnada ileri geri yürüyor ve abartılı hareketler yapıyordu. Şarkının tempolu ve hareketli nakarat kısmına geldiğinde sahne yakınlarında duran birkaç çakırkeyif adam bu neşeli bölüme katıldı ve bardaklar ritmik şekilde masaların üzerine vurulmaya başladı. İnsanlar kızı seyredebilmek için öne doğru eğiliyor, şarkının sözlerini yakalamaya çalışıyorlardı. Sonunda kız ortadan kayboldu ve ardından uzun bir alkış koptu.

Başka mekânların daha ısrarcı seyircilerine alışık olan kız, sarhoş adamların yarı yarıya azalmış olan alkışlarının arasında tekrar sahneye çıktı. Orkestra dans müziğine başlayınca, dansçının kıyafetindeki danteller dalgalandı ve gaz alevine benzer göz kamaştırıcı bir parıltıyla uçuştu. Kız kat kat giymiş olduğu yarım düzine eteği açıp seyircilere gösterdi. Bu eteklerden herhangi birinin bir etek olarak amacına yeterince hizmet edebileceği aşikârdı. Oradan geçen bir adam kızın pembe renkli uzun çoraplarını daha yakından görebilmek için öne doğru eğildi. Sahne kıyafetinin şaşaası karşısında hayretler içerisinde kalan Maggie, kızın üzerindeki ipek ve dantellerin kaç para edeceğini hesaplamaya çalışırken neredeyse aklını kaybedecekti.

Dansçı kız, on dakika boyunca basmakalıp bir coşkuyla seyircilerinin yüzlerine gülümseyerek bakıp dans etti. Finalde ise, o zamanlar şehrin yukarı tarafındaki tiyatroların dansçıları arasında popüler olan birtakım acayip hareketler

yaptı; böylece aristokratik gösterilere giden halkın fantezilerini, Bowery halkına düşük fiyata sunmuş oldu.

"Ah Pete," dedi Maggie öne eğilerek, "bu müthiş bi' şeymiş."

"Elbette," dedi Pete, kayıtsızca.

Dansçının ardından sahneye bir vantrilok çıktı. Dizlerinin üzerinde iki tane tuhaf görünümlü oyuncak bebek tutuyordu. Adam bebeklere dokunaklı şarkılar okuttu, coğrafya ve İrlanda hakkında komik şeyler söyletti.

"Bu küçük adamlar konuşuyo mu Pete?" diye sordu Maggie.

"Yok ya," dedi Pete, "bi' tür kandırmaca işte."

Daha sonra, afişlerde kardeş oldukları yazılı olan iki kız, kilise himayesinde verilen konserlerde ara sıra söylenen bir düeti seslendirdiler. Bunu da kilise himayesindeki konserlerde asla görülmeyecek bir biçimde dans ederek renklendirdiler.

Düet yapan kızlar sahneden ayrıldıktan sonra yaşı pek belli olmayan bir kadın, bir zenci şarkısı söyledi. Şarkının nakarat kısmında, tarlada çalışan ve muhtemelen müzik ve mehtaptan etkilenmiş bir zenciyi taklit etmek için, kadının garip bir şekilde paytak paytak yürümesi gerekti. İzleyiciler bunu o derece coşkuyla karşıladılar ki kadını geri çağırdılar ve o da bu defa bir annenin sevgisini, bekleyen bir âşığı ve denizde kaybolan genç bir adamın yürek parçalayıcı halini anlatan hüzünlü bir şarkı söyledi. Kalabalığın içinden yaklaşık yirmi kişinin yüzünde az önce var olan duygusuz ifade kayboldu. Birçok insanın başı ilgi ve şefkatle öne eğildi. Parçanın acıklı hisler uyandıran son kısmında öyle bir alkış koptu ki içtenlik dolu olduğu çınlamasından belliydi.

Şarkıcı son bir gayretle, Amerika tarafından yenilgiye uğratılan İngiltere ve bağlarını koparan İrlanda hayalini tasvir eden bazı mısralar yorumladı. Kollarını açarak "yıldızlarla süslenmiş sancak" diye bağırdığı son kıtanın son

mısraında, önceden dikkatle planlanmış olan patlama noktasına ulaşıldı. Bir araya toplanan grupların gırtlaklarından anında müthiş bir tezahürat yükseldi. Çizmeli ayakların yere vurulmasıyla korkunç bir gürültü çıkmaya başladı. Gözler aniden alev alev parladı, nasırlı eller havada çılgınca sallandı.

Kısa süreli bir dinlenmeden sonra orkestra büyük bir gürültü çıkardı ve sahneye kısa boylu, şişman bir adam fırladı. Güçlü sesiyle şarkı söylemeye başlayan adam, ayaklarının dibine düşen sahne ışıklarının önünde tepinerek ileri geri hareket ediyor, parlak ipekten şapkasını deli gibi sallıyor, bazen etrafa pis bakışlar fırlatıyor, bazen de tebessümler saçıyordu. Suratını çarpıtıp buruşturarak öyle garip şekillere soktu ki sonunda Japon uçurtması üzerine çizilmiş şeytan resmine benzedi. Kalabalık neşeyle gülüyordu. Kısa ve şişman bacakları hiç durmadan hareket eden adam bağırdı, kükredi, dağınık kırmızı peruğunu aşağı yukarı salladı, en sonunda izleyicilerden coşkulu bir alkış aldı.

Pete sahnede olup bitenlere pek dikkat etmiyordu. Bira içiyor ve Maggie'yi seyrediyordu.

Kızın yanakları heyecandan kızarmış, gözleri ışıl ışıl olmuştu. Mutluluktan derin nefesler alıyor, yaka ve manşet atölyesindeki ortam aklının köşesinden bile geçmiyordu.

Orkestra son bir gümbürtü çıkartıp durunca, onlar da kalabalıkla birlikte itiş kakış sokağa yollandılar. Pete, Maggie'nin kolunu tuttu ve bir iki adamla kavga etme pahasına ona yol açtı.

Maggie'nin evine ulaştıklarında saat geç olmuştu. Ürkütücü kapı girişinde bir süre durdular.

"Hadi, Mag," dedi Pete, "seni gösteriye götürmeme karşılık bi' öpücük ver bana, olur mu?"

Maggie ürkmüş gibi güldü ve ondan uzaklaştı.

"Olmaz Pete," dedi, "öyle anlaşmadık."

"Neden ama?" diye ısrar etti Pete.

Kız huzursuzca geri çekildi.

Pete "Ya neden ama?" diye tekrarladı.

Maggie koşup binaya girdi ve merdivenlerden yukarı fırladı. Sonra dönüp ona gülümsedi ve ortadan kayboldu.

Pete sokaktan aşağı doğru yavaş yavaş yürümeye başladı. Yüzünde afallamış gibi bir ifade vardı. Bir sokak lambasının altında durdu ve şaşkınlıkla kısa bir soluk aldı.

"Tanrım," dedi, "keriz yerine mi kondum ne?"

VIII. Bölüm

Maggie, aklına Pete ile ilgili düşünceler geldikçe, kendi elbiselerini iyice beğenmez oldu.

Annesi sürekli "Neyin var ya senin? Ne o öyle, devamlı bi' telaş, bi'şeyleri düzeltip duruyosun? Hey yarabbim!" diyerek çıkışıyordu.

Kız son zamanlarda caddede gördüğü iyi giyimli kadınlara daha büyük bir ilgiyle bakmaya başlamıştı. Zarafete ve yumuşak ellere imrenir olmuştu. Her gün sokakta gördüğü insanların üzerindeki ziynet eşyalarından kendisinin de olsun istiyor, bu tür süslerin kadınlar için son derece kıymetli dostlar olduğunu düşünüyordu.

Rastladığı kadınların ve kızların yüzlerini inceliyor, birçoğunun huzurlu bir şekilde gülümsemesinin, sevdikleri tarafından hep el üstünde tutulmuş ve korunup kollanmış olmaktan kaynaklandığını sezinliyordu.

Yaka ve manşet atölyesindeki hava onu boğuyordu. Sıcak ve bunaltıcı odada yavaş yavaş kuruyup gittiğinin farkındaydı. Kirli pencereler, yol üzerindeki köprüden geçen trenler yüzünden durmaksızın zangırdıyordu. İçerisi bir çeşit gürültü ve koku anaforuyla doluydu.

Maggie, atölyedeki kır saçlı kadınlardan bazılarını merakla izledi. İşlerinin üzerine eğilmiş kafaları, kızlık çağlarının uydurma ya da gerçek mutluluk hikâyeleri, geçmişteki sarhoşlukları, evdeki bebekleri ve ödenmeyen ücretleriyle, dikiş diken ve çok üreten basit birer mekanik düzenekten ibarettiler. Kendi gençliğinin ne kadar dayanacağına dair tahminlerde bulundu. Yanaklarının pembeliği gözüne değerli görünmeye başlamıştı.

Kendisini öfke dolu bir gelecekte, ebedi sıkıntının pençesindeki sıska bir kadın olarak tasavvur etti. Ayrıca, Pete'in ileride kadınların görünüşü konusunda çok müşkülpesent bir insan olacağı da geçti aklından.

Birisi kalkıp da atölyenin yabancı uyruklu şişman sahibinin yağlı sakalına parmaklarını geçirip yolacak olsa, ne kadar çok sevinirdi. Adam iğrenç bir yaratıktı. Alçak ökçeli ayakkabılarının içine beyaz çorap giyiyordu.

Bütün gün yastıklı iskemlesine gömülüp nutuk atıyor, cebindeki cüzdan yüzünden hiç kimse ona karşı gelemiyordu.

"Size niçün haftada peş dolağ ödediğimi düşünoosuuz? Dalga geçin diye mi?"

Maggie, Pete hakkında konuşabileceği bir arkadaşı olsun istiyordu. Onun hayran olunası tavırlarını güvenilir bir arkadaşa anlatabilmek ne iyi olurdu... Eve gittiğinde annesini genellikle sarhoş ve her zaman gözü dönmüş bir halde buluyordu.

Sanki dünya bu kadına çok kötü davranmıştı, o da ele geçirebildiği kısımlarından öç alıyordu. En nihayet hakkı olanı ele geçirmiş gibi kırardı mobilyaları. Ev eşyalarından hafif olanlarını tek tek alıp Musevilerin bol kazanç için zincire astığı yaldızlı üç topun gölgesine taşırken, erdemli bir öfkeyle dolardı içi.

Jimmie ancak, içinden çıkamadığı durumlardan dolayı mecbur kaldığı zaman eve geliyordu. İyi eğitilmiş bacakları

onu sendeleyerek taşıyıp getiriyor, başka yerlere gitmek istemesine rağmen yatağına yatırıyordu.

Kasılarak yürüyen Pete, Maggie'nin gözünde altın gibi parlayan bir güneşti. Pete bir gün onu ucubeler müzesine götürdü, kız orada dizilmiş duran uysal ucubeleri görünce çok şaşırdı. Onların şekil bozukluklarını dikkatle seyretti ve bir tür seçilmiş kabile olduklarını düşündü.

Eğlence konusuna kafa yormaya başlayan Pete, Central Park Hayvanat Bahçesi'ni ve Sanat Müzesi'ni keşfetti. Pazar öğleden sonraları, onları burada bulabilirdiniz. Pete, gördüklerinden pek etkilenmemiş gibi davranıyordu. Maggie neşe içinde kıkırdarken, o etrafta güçlü adam görüntüsüyle dikilip dururdu.

Pete, bir keresinde hayvanat bahçesinde gördüğü bir manzara karşısında büyülenip kaldı. Çok küçük bir maymun, kafesteki diğer maymunların hepsine birden saldırmaya kalkışmıştı; çünkü aralarından biri kuyruğunu çekmiş, o ise zamanında dönüp hangisinin yaptığını görememişti. O günden beri Pete o maymunu görür görmez tanıyor ve daha büyük olan diğer maymunlarla kavga etmesi için göz kırparak onu kışkırtmaya çalışıyordu.

Maggie müzeye girince, "Burası harikaymış," dedi.

"Ya bu ne ki," dedi Pete, "yaz bi' gelsin, seni piknik yapmaya götürücem."

Kız tonozlu odaların arasında dolaşırken, Pete de hazinelerin bekçi köpeklerinin insanı ürküterek inceleyen donuk bakışlarına aynı donuk bakışlarla karşılık vererek oyalanıyordu. Zaman zaman yüksek sesle yorumlar yaparak, "Bu herif de amma ters bakıyo" ve benzeri birtakım cümleler kuruyordu. Eğlenceden sıkılınca mumyaların olduğu yere gidip onları ahlaki açıdan değerlemeye tabi tutuyordu.

Genellikle olayları sakin bir ağırbaşlılıkla karşılamasına rağmen, bazı zamanlarda kendini yorum yapmak zorunda hissederdi.

"Bu ne be," diye çıkışmıştı, bir keresinde. "Şu küçük testilere bi' bak! Bi' sırada yüz testi! Bi' vitrinde on sıra, nerden baksan bin tane de vitrin! Bunlar ne işe yarar yahu?"

Hafta içi akşamları Maggie'yi alıp tiyatroya götürüyor, insanın aklını başından alan kadın kahramanın, parasının peşindeki acımasız vasisinin saraydan bozma evinden, iyi niyetli erkek kahraman tarafından kurtarılmasını seyrediyorlardı. Erkek kahraman zamanının büyük bir kısmını dışarıda, soluk yeşil kar fırtınalarında ıslanmış vaziyette, elinde nikel kaplı bir tabancayla yaşı ilerlemiş yabancıları kötü adamların elinden kurtarmakla geçiriyordu.

Maggie, kilisenin renkli ve neşeli pencerelerinin önünde kopan kar fırtınasında soğuktan baygınlık geçiren yoksulları acıyarak seyrediyordu. İçeride bir koro "Neşelen Dünya" şarkısını söylemekteydi. Bu sahne Maggie ve diğer izleyiciler için fazlasıyla gerçekçiydi. İçeride hep neşe vardı, onlar ise tıpkı sahnedeki aktör gibi çaresizce dışarıda kalmışlardı. Sahneyi izlerken, aktörün yerinde olduklarını hayal ederek ya da gerçek durumlarını düşünerek coşkuya kapılıp merhametle kendilerini kucaklıyorlardı.

Kız, oyundaki kötü adamın küstahlığının ve taş kalpliliğinin gayet kusursuz bir biçimde sahnelenmiş olduğunu düşündü. Replikleri karakterin aşırı düzeydeki bencilliğini açığa çıkardığında, salondakilerin yağdırdığı lanetlere Maggie de eşlik etti.

İzleyiciler arasındaki bazı karanlık tipler oyunda canlandırılan hainlikten rahatsız oluyorlardı. Dinmeyen bir coşkuyla kötülüğü yuhalıyor, iyiliği alkışlıyorlardı. Belli ki kötü adamlar iyiliğe karşı içten içe bir hayranlık duyuyorlardı.

Gürültülü salon, ezici bir çoğunlukla talihsiz ve mazlum olanın yanındaydı. İzleyiciler mücadele veren kahramana bağırarak cesaret veriyor, haini yuhalıyor, çirkin bıyıklarına dikkat çekiyorlardı. Soluk yeşil kar fırtınasında birisi ölecek olsa, salondaki herkes yasa boğuluyordu. Sahnede betimle-

nen kederi arayıp buluyor, kendi kederleri gibi benimsiyorlardı.

Bütün izleyiciler, kahramanın ilk perdede yoksullukla başlayan ve hayatta kalan düşmanlarını bağışlayarak zenginliğe ve zafere ulaştığı son perdeye kadar süren zorlu yolculuğunda ona destek oluyor, soylu ve yüce gönüllü davranışlarını alkışlıyor ve onun aleyhinde olanları, alakasız da olsa, gayet sert yorumlar yaparak yeriyorlardı. Hain rolü oynamanın lanetini üstlenen oyuncular her seferinde izleyicileri karşılarında buluyorlardı. Bunlardan birisi doğru ile yanlış arasındaki ince farkları irdeleyen replikler okuyacak olsa, salondakiler onun kötülük yanlısı olup olmadığını hemen anlıyor ve oyuncuyu buna göre yargılıyorlardı.

Oyunun son sahnesinde, yoksul ve halktan biri olarak seyircilerin büyük çoğunluğunu temsil eden kahraman, cepleri para, yüreği ise kötü amaçlarla dolu, acı çekenleri umursamayan, hain ve zengin adama karşı zafer kazanıyordu.

Maggie bu melodramın gösterildiği yerlerden her seferinde yüksek bir moralle çıkıyordu. Yoksul ve iyinin, zengin ve kötüyü eninde sonunda yenme biçimi onu keyiflendiriyordu. Tiyatro onu düşünmeye sevk etmişti. Kadın kahramanın sahnede biraz da gülünç bir biçimde taklit ettiği kültür ve zarafete, köhne bir evde oturan ve gömlek atölyesinde çalışan bir kız da sahip olabilir mi diye merak ediyordu.

IX. Bölüm

Bir grup haylaz sokak çocuğu dikkat kesilmiş, bir birahanenin yan kapısına bakıyorlardı. Gözlerindeki parıltıdan bir beklenti içinde oldukları belliydi. Heyecan içinde parmaklarını büküp duruyorlardı.

"İşte geliyor," diye bağırdı ansızın içlerinden biri.

Çocuklar aniden birbirlerinden ayrılıp ilgi odaklarının çevresinde geniş ve düzgün bir yarım daire oluşturdular. Birahanenin kapısı gürültüyle açıldı ve eşikte bir kadın belirdi. Kırlaşmış saçları karmakarışık yığınlar halinde omuzlarına düşmüştü. Yüzü kıpkırmızıydı ve terden sırılsıklam olmuştu. Fıldır fıldır dönen gözleri öfkeyle parlıyordu.

"Artık benim bi' kuruşumu dahi alamazsın, tamam mı, tek bi' lanet olası kuruşumu bile. Ben buraya üç senedir para harcıyorum, şimdi kalkmış sana içki satmıycam diyosun. Cehenneme kadar yolun var, Johnnie Murckre! Rahatsızlık vermişim! Ne rahatsızlığı be! Canın cehenneme, Johnnie..."

Kapı içeriden hiddetle tekmelendi ve kadın kaldırımın üzerinde yalpalayarak yürümeye başladı.

Bunun üzerine, yarım daire olmuş sokak çocukları vahşice coştular. Etrafta çığlıklar atarak dans etmeye, kadını yuhalamaya ve onunla dalga geçmeye başladılar. Her birinin yüzüne pis bir sırıtış yayılmıştı.

Kadın, çocukların arasından aşırı taşkınlık yapan birkaçının üzerine öfkeyle hamle yaptı. Çocuklar buna keyifle güldüler ve omuzlarının üzerinden bağırarak biraz uzağa kaçtılar. Kadın kaldırım kenarında sendeleyerek durup gürledi.

"İblisin çocukları sizi!" diye bağırdı, kızarmış yumruklarını sallayarak. Küçük çocuklar neşeli bir çığlık attı. Kadın sokaktan yukarı doğru yürümeye başlayınca gürültüyle peşine takıldılar. Arada bir dönüp üzerlerine saldırmaya kalkışan kadının erişemeyeceği bir uzaklıkta koşarak ona sataşıyorlardı.

Kadın ürkütücü kapı girişinde bir süre durup çocuklara lanet okudu. Dağınık saçları, al al olmuş yüzüne deli görüntüsü vermişti. Kocaman yumruklarını havada çılgın gibi titreterek salladı.

Afacanlar o dönüp gözden kaybolana kadar korkunç sesler çıkardılar. Sonunda geldikleri yoldan tek sıra halinde sessizce geri döndüler.

Kadın harap binanın alt katındaki koridorda bir süre debelendi ve nihayet sendeleye sendeleye merdivenlerden yukarı tırmandı. Yukarıdaki koridorda bir kapı açıldı ve içeriden bazı meraklı kafalar uzanıp onu izlemeye başladılar. Öfkeli bir homurtu çıkaran kadın açılan kapının önünde durdu, fakat kapı hızla yüzüne çarpıldı ve anahtar kilitte döndü.

Kadın birkaç dakika boyunca kapı kanatlarına çılgınlar gibi meydan okudu.

"Dışarı çık, Mary Murphy, kavga istiyosan dışarı çık, lanet olası. Hadi çık ortaya seni şişko teriyer, hadi!"

Koca ayaklarıyla kapıyı tekmelemeye başladı. Tüm âleme şirretçe kafa tutuyor, herkesi kavga etmeye çağırıyordu. Tiz sesiyle ettiği küfürler, tehdit ettiği kapı haricindeki tüm kapılardan dışarı kafalar çıkardı. Öfkeyle bakan gözleri fıldır fıldır dönüyor, savurduğu yumruklar havayı dolduruyordu.

"Hadi gelin, hepiniz birden gelin, hadi," diye kükredi kendisini seyredenlere. Yanıt olarak bir iki küfür duyuldu; ıslıklar, yuhalamalar ve yersiz birtakım nasihatler geldi. Üzerine atılan şeyler ayaklarının dibinde tangır tungur sesler çıkardı.

Bir araya toplanmış kasvetli grubun arasından bir ses "Neyin var yahu senin?" dedi ve ardından Jimmie çıktı ortaya. Elinde teneke bir sefertası taşıyordu ve kolunun altına kahverengi bir arabacı önlüğü sıkıştırmıştı. "N'oluyo lan burda?" diye sordu, ısrarla.

"Dışarı çıkın, hepiniz, çıkın dışarı," diye bağırıyordu annesi. "Hadi çıkın da şu karının lanet beynini alayım ayağımın altına."

"Kapa çeneni de eve gel, seni lanet olası ihtiyar budala," diye gürledi Jimmie annesine. Kadın hızla Jimmie'nin üzerine yürüdü ve parmaklarını yüzüne doğru salladı. Gözlerinden mantık dışı bir öfkenin alevleri çıkıyor, bedeni kavga etme arzusuyla zangır zangır titriyordu.

"Canın cehenneme! Kimsin lan sen? Senin için parmağımı bile kıpırdatmıycam," diye haykırdı Jimmie'ye. Sonra büyük bir azametle kocaman sırtını döndü ve merdivenleri tırmanıp üst kata çıktı.

Jimmie sunturlu küfürler ederek onu takip etti. Merdivenlerin sonunda annesini kolundan yakaladı ve onu kendi evlerinin kapısına doğru sürüklemeye başladı.

"Eve gel lanet olası," dedi dişlerini sıkarak.

"Çek ellerini üzerimden! Çeksene ellerini üzerimden," diye feryat etti annesi.

Kadın kolunu kaldırdı ve kocaman yumruğunu oğlunun suratına doğru savurdu. Jimmie kafasını eğince darbe ensesine indi. "Lanet olsun," dedi yine dişlerini sıkarak. Sol kolunu aniden uzatıp parmaklarıyla kadını dirseğinden yakaladı. Ana oğul, gladyatörler gibi iki yana sallanarak boğuşmaya başladılar.

Rum Alley'nin köhne binası sevinçle haykırdı. Sahanlık meraklı izleyicilerle doldu.

"Moruk, sen bi' harikasın!"

"Kırmızıya bire üç koyuyorum!"

"Kesin şu lanet olası kavgayı!"

Johnson'ların evinin kapısı açıldı ve Maggie dışarıya baktı. Jimmie küfürleri ardı ardına sıralarken annesini olağanüstü bir gayretle evin içine itti. Hemen arkasından hızlıca girip kapıyı kapattı. Rum Alley apartmanı sakinleri, hayal kırıklığına uğramış gibi sövüp sayarak evlerine çekildiler.

Anne yavaşça düştüğü yerden doğruldu. Tehditkâr bir şekilde parlayan gözleri çocuklarının üzerinde dolaştı.

"Hadi artık," dedi Jimmie, "yetti bu kadar. Şimdi otur da sorun çıkarma."

Annesinin kolunu yakalayıp büktü ve onu gıcırdayan bir iskemleye zorla oturttu.

"Çek be ellerini üzerimden," diye gürledi yine annesi.

"Lanet olsun sana," diye çılgın gibi bağırdı Jimmie. Maggie bir çığlık atıp diğer odaya koştu. İçeriden şiddetli gürültüler ve küfürler duyuyordu. Son bir yumruk sesi geldi ve Jimmie'nin sesini işitti: "İşte böyle lanet olası, kıpırdamadan dur öyle." Maggie kapıyı açtı ve temkinli bir şekilde dışarı çıktı. "Ah, Jimmie..."

Jimmie duvara dayanmış, sövüp sayıyordu. Kavga esnasında yerlere ve duvarlara sürtünen, damarları şişmiş kollarında açılan yaralar kanamıştı. Anne acı çığlıklar atarak yerde yatıyor, kırışmış yüzünden aşağı gözyaşları boşanıyordu.

Maggie, odanın ortasında durup etrafına bakındı. Her zamanki gibi masalar ve iskemleler ortalığa saçılmış, çanak çömlek paramparça olup etrafa dağılmıştı. Soba yana doğru kaymış, şapşal gibi görünüyordu. Bir kova devrilmiş, her yer su içinde kalmıştı.

Kapı açıldı ve Pete göründü. Etrafa bakınca omuzlarını kaldırıp, "Aman Tanrım," dedi.

Sonra Maggie'nin yanına yanaşıp kulağına fısıldadı. "Boş ver Mag! Hadi gel bak, çok güzel vakit geçiricez şimdi seninle."

Anne yattığı köşeden başını kaldırdı ve saçlarının karmakarışık buklelerini salladı.

"Sen de, o da, ikiniz de cehennem olun," dedi ve ters ters baktı kederli kızına. Gözleri uğursuz ışıklar saçıyor gibiydi. "Sen şeytana uydun, Mag Johnson, sen de biliyosun ki şeytana uydun. Sen ailen için bi' yüz karasısın, lanet olası. Şimdi çık git, o tavşan suratlı yakışıklıyla takıl. Onu da al ve cehenneme git, lanet olası, kurtulucam artık senden. Cehenneme git de bak bakalım hoşuna gidecek mi..."

Maggie gözlerini dikip uzun uzadıya annesine baktı.

"Cehenneme git ve bak bakalım, beğenicen mi orayı... Çabuk çık dışarı. Senin gibisini evimde istemiyorum! Çık dışarı, duydun mu beni! Lanet olasıca, çık dışarı!"

Kız titremeye başladı.

O anda Pete yanına geldi. "Boş ver Mag, valla bak, dinle beni," diye usulca kulağına fısıldadı. "Fırtına dindi sayılır, bak? Moruk da sabaha kalmaz düzelir. Sen gel benle. Harika vakit geçiricez birlikte."

Yerde yatan kadın küfrediyordu. Jimmie kollarındaki yaralara odaklanmıştı. Kız, karmakarışık bir enkaz yığınının doldurduğu odaya ve annesinin ağrıdan kıvranmakta olan kızarmış bedenine göz attı.

"Cehenneme kadar yolun var, anca gidersin."

Kız gitti.

X. Bölüm

Jimmie, bir insanın arkadaşı evine gelip de kız kardeşini kirletirse, bunun genel ahlak kurallarına aykırı olacağı konusunda iyi kötü fikir sahibiydi. Ama bu tür nezaket kurallarından Pete'in ne ölçüde haberi vardı, işte ondan emin değildi.

Ertesi akşam işten eve geç saatte döndü. Katları birer birer tırmanırken, müzik kutusunun sahibi olan o yamru yumru, köselemsi ihtiyarla karşılaştı. Kadın, tozdan lekelenmiş pencere camlarından giren loş ışıkta durmuş sırıtıyordu. Kirli işaretparmağını kaldırıp onu yanına çağırdı.

Sonra Jimmie'ye iyice yaklaşıp pis bir gülümsemeyle, "Ah Jimmie, bi' bilsen dün gece neye şahit oldum... Hayatımda gördüğüm en matrak şeydi," diye bağırdı. Hikâyesini anlatmak arzusuyla titriyordu. "Dün gece kapımın arkasından sesler duydum, senin kız kardeşin şu yakışıklı dostuyla geç bi' saatte döndü, yani geç derken, çok geç. Yazık, kızcağız kalbi kırılmış gibi ağlıyodu, valla bak. Gördüğüm en matrak şeydi. Tam şurda kapımın önünde, beni seviyo musun, seviyo musun beni diye soruyodu adama. Kalbi kırılmış gibi ağlıyodu zavallıcık. Adamın cevabından anladığım kadarıyla kız bu lafı ikide bir soruyo heralde

ki, adam şey dedi, 'Evet dedik ya,' dedi adam. 'Evet dedik ya.'"

Jimmie'nin yüzünden fırtına bulutları geçti, ama yine de köselemsi ihtiyara sırtını dönüp ağır ağır merdivenlerden yukarı çıktı.

Kadın tekrar "Evet, dedik ya," diye bağırdı ve ardından bir kurbağanın vıraklamasını andıran sesiyle kahkahayı bastı. "Evet dedik ya, diyo. Evet dedik ya."

Jimmie eve girdiğinde içeride kimse yoktu. Birisi odaları temizlemeye çalışmış gibi görünüyordu. Evvelsi günden kalma enkazın parçaları acemi bir el tarafından tamir edilmişti. Masa ile bir iki iskemle ayaklarının üzerinde kararsızca duruyorlardı. Yerler yeni silinmişti. Mavi kurdeleler yine perdelerin üzerindeki yerlerini almış, üzerinde kocaman sarı buğday demetleri ve aynı boyda kırmızı gül desenleri olan raf örtüsü acınacak derecede yıpranmış bir halde sobanın üstündeki rafa geri konmuştu. Maggie'nin kapı arkasındaki çiviye astığı ceketi ile şapkası yerinde değildi.

Jimmie pencereye doğru yürüdü ve puslu camdan dışarı baktı. Bir an için, kendi tanıdığı kadınların da ağabeyleri olup olmadığını az da olsa merak etti.

Ama sonra birdenbire küfretmeye başladı.

"Yahu o benim arkadaşımdı! Onu buraya ben getirdim! İşin en berbat yanı da bu!"

Odanın içinde burnundan soluyarak dolandı, öfkesi gitgide arttı ve kudurma raddesine geldi.

"O herifi öldürücem! Aynen öyle yapıcam! Öldürücem o herifi!"

Şapkasını kaptığı gibi fırlayıp kapıya yöneldi. Ama tam o sırada kapı açıldı ve annesinin kocaman cüssesi çıkışını engelledi.

"Neyin var lan senin?" diye bağırdı kadın, içeri girerken.

Jimmie alaycı bir küfür sallayıp yüksek sesle güldü.

"Neyim mi var? Maggie şeytana uymuş, işte bu var. Tamam mı?"

"Ne?" dedi annesi.

"Maggie şeytana uymuş! Sağır mısın?" diye sabırsızca gürledi Jimmie.

"Nah uyar," diye mırıldandı şaşkına dönen annesi.

Jimmie homurdandı ve pencereden dışarıyı seyretmeye koyuldu. Annesi bir iskemleye oturdu ama akabinde fırlayıp ayağa kalktı ve çılgınlar gibi sövüp saymaya başladı. Jimmie dönüp ona baktı. Suratı öfkeden kasılmış olan kadın odanın ortasında sağa sola yalpalıyor, kollarını havaya kaldırmış beddua okuyordu.

"Tanrı bu kızı sonsuza kadar lanetlesin," diye avazı çıktığı kadar bağırdı kadın. "Taştan topraktan başka bi' şey yiyemesin. Lağımlarda uyusun da bi' daha güneş yüzü göremesin. Lanet olası..."

"Hadi, yeter!" dedi oğlu. "Kendine gel."

Gözü yaşlı anne bakışlarını tavana dikti.

"Bu kız şeytanın çocuğu, Jimmie," diye fısıldadı. "Ah, kimin aklına gelirdi ki bizim aileden bu kadar kötü bi' kız yetişecek, Jimmie, ha oğlum? Ben bu kıza kim bilir ne kadar dil döktüm, sokaklara düşerse lanetleneceğini kaç defa anlattım. Yahu onu yetiştirmek için ne kadar uğraştım, ne kadar konuştum, ama o yine gitti kötülüğe koştu, aynı ördeğin suya koştuğu gibi."

Kırışık yüzünden aşağı gözyaşları döküldü. Elleri titredi.

"Sonra şu sabun fabrikasında çalışan adam vardı ya... O bizim yan dairedeki Sadie MacMallister'ı günaha sokunca, ben de Mag'imize demedim miydi..."

"Ah, o bambaşka bi' hikâye," diye araya girdi ağabey. "Tabii, o Sadie iyi kızdı, hoş kızdı falan filan, ama... yani... aynı şey değil işte, sanki... ne biliyim, Maggie farklıydı, tamam mı... farklıydı o."

Kendisininki hariç tüm kız kardeşlerin, bile isteye kirletilebileceği konusunda bilinçaltında hep var olmuş olan bir fikri geliştirmeye çabalıyordu.

Aniden öfkesi tekrar patladı. "Ben ona zarar veren herifin canına okuycam. Öldürücem onu! O dövüşebildiğini sanıyo ama ben peşine düşünce nerde yanlış yapmış anlıycak, hıyarağası. Onunla sokağı süpürücem, sokağı!"

Kapıdan öfkeyle fırlayıp çıktı. O gözden kaybolunca anne başını doğrulttu ve iki elini havaya kaldırarak yakardı.

"Tanrı o kızı sonsuza dek lanetlesin," diye bağırdı.

Jimmie, koridorun karanlığında birkaç kadının hararetli bir şekilde konuştuğunu fark etti. Yanlarından geçerken kadınlar onunla hiç ilgilenmediler.

"O zaten oldum olası cüretkâr bir tipti," diye bağırdı kadınlardan biri, konuşmaya hevesli bir tonda. "Eve adam sokulmuyodu ama kız hep dışarda kuyruk sallardı. Benim Annie'm diyo ki o utanmaz şey onun sevgilisini tavlamaya çalışmış, kendi sevgilisini, biz o delikanlının babasıyla bile tanışmıştık."

"Ben bunun böyle olduğunu iki yıl öncesinden biliyodum," dedi kadının biri, gururlu bir edayla. "Evvet efendim, iki yıl önce ben kocama demiştim, 'Şu Johnson'ların kızı sağlam pabuç değil' demiştim. 'Hadi ordan,' demişti o da. 'Hadi ordan.' Ben de 'Tamam madem,' dedim, 'ama ben ne dediğimi biliyorum,' dedim, 'çıkacak ortaya bi' gün, bekle de gör,' dedim, 'aha işte.'"

"Gözleri olan biri o kızda bi' tuhaflık olduğunu fark ederdi. Hareketlerini hiç beğenmiyodum zaten."

Jimmie sokakta bir arkadaşına rastladı. "N'oldu lan?" dedi arkadaşı.

Jimmie durumu açıkladı. "Şimdi gidip onu bayıltana kadar tekmeliycem."

"Hadi lan," dedi arkadaşı. "Ne işe yarıycak ki! Seni içeri alırlar! Herkes durumu öğrenir! Üstüne on tane de yumruk yersin! Hayret bi' şey!"

Jimmie kararını vermişti. "O herif dövüşebildiğini sanıyo' ama yakında yanıldığını anlıycak."

"Hadi ordan," diye itiraz etti arkadaşı. "Hayret bi' şeysin."

XI. Bölüm

Köşe başındaki cam cepheli bina, asfaltın üzerine sarı bir parlaklık yayıyordu. Bir birahanenin açık ağzı, yoldan geçenleri ayartacak şekilde içeri çağırıyor, kederlerinden arınıp öfkelerini dışa vurmaya davet ediyordu.

Mekânın içindeki duvarlar zeytin yeşili ve bronz renkte suni deri kaplıydı. Masif ağaç taklidi parlak bir bar tezgâhı boydan boya uzanıyordu. Onun arkasında tavana kadar yükselen maun görünümlü kocaman bir konsol vardı. Raflarının üzerinde pırıl pırıl parlayan ve hiç dokunulmayan bardak piramitleri duruyordu. Konsolun sırtına yerleştirilmiş aynalar piramitlerin sayısını ikiye katlamıştı. Bardakların arasına hassas bir titizlikle limonlar, portakallar ve kâğıt peçeteler yerleştirilmişti. Çeşitli renklerde içki şişeleri alt rafların üzerine eşit aralıklarla tünemiş, nikelajlı yazar kasaysa bu manzaranın tam ortasında yerini almıştı. Bunların hepsi de ilk bakışta büyük bir bolluk ve geometrik açıdan kusursuzluk duyguları uyandırmaktaydı.

Barın karşı tarafında duran daha küçük bir tezgâh, içi kraker kırıkları, jambon dilimleri, peynir parçaları ve sirke içinde yüzen turşularla dolu bir tabak koleksiyonu taşıyordu. Tezgâhtakileri avuçlayan kirli ellerin ve gürültüyle çiğneyen ağızların rahatsız edici kokusu her tarafa yayılmıştı.

Beyaz bir ceket giymiş olan Pete barın arkasında, sessiz bir yabancının siparişini almak üzere öne doğru eğilmiş bekliyordu. "Bi' bira" dedi adam. Pete bir bardak köpüklü bira doldurdu ve taşan bardağı barın üzerine bıraktı.

Bu esnada girişteki bambu kapılar savrularak açıldı ve yandaki duvarlara gürültüyle çarptı. İçeriye giren Jimmie ve arkadaşı kararsız fakat agresif adımlarla bara doğru kasıla kasıla ilerlediler ve gözlerini kısarak Pete'e baktılar.

"Cin," dedi Jimmie.

"Cin," dedi arkadaşı.

Pete bir şişe ile iki bardağı barın üstünden kaydırıp gönderdi. Başını yana eğerek, elindeki bezle parıldayan ahşabın üzerini perdahlamaya girişti. Yüz ifadesinden tetikte olduğu anlaşılıyordu.

Jimmie ile arkadaşı gözlerini barmene dikip seslerini yükselterek, alaycı bir üslupla konuşmaya başladılar.

"Şu zampara tam bi' gerzek yahu..." diyerek güldü Jimmie.

"Hem de nasıl!" dedi yanındaki, alaycı bir ifadeyle sırıtarak. "Müthiş biri, cidden. Şu surata bak. Adama uykusunda takla attırır."

Bardağını da alıp kalkan sessiz yabancı, az ilerideki bir yere oturdu ve kayıtsız bir havaya büründü.

"Vay canına! Amma da yakışıklı!"

"Şunun kalıbına bi' bak! Aman yarabbi!"

"Hey," diye bağırdı Jimmie, emredici bir tonda. Suratı asılan Pete, altdudağını sarkıtarak ağır ağır yanlarına yaklaştı.

"Söyleyin," diye hırladı, "ne karın ağrınız var sizin?"

"Cin," dedi, Jimmie.

"Cin," dedi, yanındaki.

Pete şişeyi ve bardakları gösterince onunla alay edip gülmeye başladılar. Jimmie'nin keyiften dört köşe olan arkadaşı, kirli işaretparmağını Pete'e doğru uzattı.

"Hey, Jimmie," dedi, "barın arkasında duran şey ne lan?"

"Biliyosam adam değilim," diye cevap verdi Jimmie. Bunun üzerine ikisi de kahkahayı bastı. Pete elindeki şişeyi küt diye tezgâhın üzerine bıraktı ve ürkütücü bir suratla onlara döndü. Aralanan ağzından dişleri göründü ve omuzları huzursuzca inip kalkmaya başladı.

"Siz benimle alay edemezsiniz," dedi. "İçkinizi içip gidin, sorun çıkarmayın."

Adamların yüzündeki gülüş anında silindi ve yerine haysiyetlerine dokunulduğunu belli eden bir ifade geldi.

"Sana bi'şey mi dedik be!" diye bağırdı, ikisi bir ağızdan.

Sessiz yabancı ihtiyaten kapıya baktı.

"Ah, saçmalamayı kesin," dedi Pete, diğer ikisine. "Beni keriz yerine koymayın. İçkinizi için, sonra da bela çıkarmadan çekip gidin."

"Hadi ya," diye bağırdı Jimmie, kaygısızca.

"Hadi ya," diye tekrarladı arkadaşı aynı kayıtsızlıkla.

"Biz hazır olduğumuz zaman gideriz! Anlaşıldı mı?" diye konuşmaya devam etti Jimmie.

"İyi," dedi Pete, tehditkâr bir sesle, "sıkıntı çıkarmayın o zaman."

Jimmie aniden başını yana eğerek öne doğru uzandı ve vahşi bir hayvan gibi hırladı.

"Peki ya çıkarırsak, ha? O zaman n'olur?"

Pete'in yüzüne kan hücum etti ve Jimmie'ye korkunç bir bakış attı.

"Madem öyle, görelim bakalım kim daha iyi, sen mi ben mi..." dedi.

Sessiz yabancı göze batmamaya çalışarak kapıya doğru seğirtti.

Jimmie cesaretlenmeye başlamıştı.

"Sen beni bu işlerin acemisi sanma. Benimle uğraşırsan bu şehrin en iyilerinden birini bulursun karşında, tamam mı? Sıkı dövüşçüyümdür ben. Aynen. Yalan mı, Billie?"

"Doğru tabii, kanka," diye cevap verdi ona güvenen arkadaşı.

"Yürü git be," dedi Pete rahat bir tavırla. "Git kendinle uğraş."

İki adam yeniden gülmeye başladı.

"O konuşan şey de neydi?" diye bağırdı Jimmie'nin arkadaşı.

"Biliyosam n'oliim," diye cevap verdi Jimmie, abartılı bir alaycılıkla.

Pete öfkeli bir el hareketi yaptı. "Defolup gidin burdan hemen, bela çıkarmayın, tamam mı? Siz düpedüz kavga aranıyosunuz. Eğer o lanet olası çenenizi kapatmazsanız muhtemelen de bulacaksınız. Ben sizi iyi bilirim, tamam mı? Ben sizin hayatınızda gördüğünüz en sıkı adamlardan daha iyisini pataklarım, anladınız mı? Sakın ha beni hafife almayın yoksa daha n'olduğunu anlamadan sokakta bulursunuz kendinizi. Şu barın arkasından bi' çıkarsam, yemin ediyorum atarım ikinizi de sokağa. Duydunuz mu?"

"Hadi ordan," diye bağırdı iki adam, bir ağızdan.

Pete'in gözlerine bir panter bakışı gelip oturdu. "Ben diyeceğimi dedim! Anlaşılmadı mı?"

Pete barın ucundaki aralıktan geçip iki adamın karşısına çıktı. Diğer ikisi de derhal ona doğru yaklaştı.

Adamlar üç horoz gibi birbirlerine diklendiler. Kavgaya hazır olduklarını gösterir şekilde kafalarını oynatıp omuzlarını geriyorlardı. Üçünün de ağzının çevresindeki gergin kaslar zoraki ve alaycı bir sırıtışla seğirdi.

"Eee, ne halt edeceksen görelim bakalım?" dedi Jimmie, dişlerinin arasından.

Pete temkinli bir şekilde arkaya doğru bir adım attı. Ellerini önünde sallayarak adamların yaklaşmasına engel olmaya çalışıyordu.

"Hadi, ne halt edeceksen görelim bakalım?" diye tekrarladı Jimmie'nin yandaşı. Adamlar Pete'in üzerine gitmeye ve

pis pis sırıtmaya başladılar. İlk yumruğu atmaya yeltenmesi için uğraşıyorlardı.

"Geri basın, hemen! Gelmeyin üstüme," dedi Pete, tekinsiz bir sesle.

İki adam yine aynı anda küstahça "Hadi lan ordan!" diye bağırdı.

Küçük dövüşçü grubundaki üç kişi muharebe düzenine giren firkateynler gibi etrafta pozisyon kolluyorlardı.

"Peki neden bizi dışarı atmaya çalışmıyosun ha?" diye bağırdı Jimmie ile müttefiki, anlamlı sırıtışlarla.

Hepsinin yüzüne buldok köpeklerinin cesareti oturmuştu. Sıkılı yumrukları savaşa hazır silahlar gibi hareket ediyordu.

Barmene ateşli gözlerle ters ters bakan müttefik ikili, onu dirseklerinden tutarak duvara doğru itekliediler.

Aniden Pete sunturlu bir küfür etti. Gözlerinde şimşekler çaktı. Kolunu geriye attı ve Jimmie'nin yüzünü hedef alarak yıldırım gibi inen muazzam bir yumruk salladı. Ayağı bir adım öne savruldu; bedeninin tüm ağırlığı yumruğunun arkasındaydı. Tam Bowery tarzında dövüşen Jimmie bir kedi çevikliğiyle kafasını eğdi. Bu yumruğa yanıt olarak Jimmie ve yandaşının şiddetli darbeleri Pete'in eğik kafasının üzerine balyoz gibi indi.

Sessiz yabancı ortadan yok oldu.

Dövüşçülerin kolları zincirli gürzler gibi havada dönüyordu. Önceleri alev rengi bir hiddetle yanan yüzleri artık solmaya, kanlı ve ateşli bir muharebede savaşan askerlerin solgun benizlerine dönmeye başlamıştı. Dudakları, hortlakların sırıtışını andırır şekilde içeri bükülmüş, dişetlerinin üzerinde sıkıca gerilmişti. Kenetlenmiş beyaz dişlerinin arasından fısıltı şeklinde küfürler çıkıyor, gözleri ölümcül bir ateşle parıldıyordu.

Kafalar omuzlar arasına çekilmiş, kollar müthiş bir hızla savrulmaktaydı. Ayaklar zımparalanmış ahşap zeminin üzerinde şiddetli bir gıcırtı çıkartarak ileri geri sürtünüyor-

du. Darbeler soluk tenlerin üzerinde koyu kırmızı lekeler bırakıyordu. Kavganın ilk on beş dakikasında duyulan küfürler giderek azaldı. Dövüşenlerin nefesleri dudaklarının arasından hırıltı şeklinde çıkmaya, üç göğüs kafesi zorlanarak kalkıp inmeye başladı. Pete arada sırada öldürme isteği çağrıştıran alçak bir tıslama sesi çıkarıyor, Jimmie'nin yandaşı yaralanmış bir deli gibi anlaşılmaz laflar ediyor, Jimmie ise sesini çıkarmadan, kurban törenini yöneten bir rahip ciddiyetiyle dövüşüyordu. Korkunun hışmı hepsinin gözlerinden okunmaktaydı. Kana boyanmış yumruklar havada dönüp durdu.

Bir kararsızlık anında Pete'in elinin bir darbesi Jimmie'nin arkadaşına isabet etti ve onu yere düşürdü. Adam hemen toparlanıp ayağa kalktı ve sessiz yabancının bıraktığı bira bardağını barın üzerinden kapıp Pete'in kafasına fırlattı.

Bardak duvarın yukarısında bir yere çarpıp bomba gibi patladı ve kırılan parçalar havada uçarak her yöne dağıldı. Sonra her birinin eline yeni silahlar geçti. O ana dek mekânda fırlatılıp atılacak bir şey yokmuş gibi görünürken, birdenbire bardaklar ve şişeler havada ıslık çalarak uçuşmaya ve eğilip kalkan kafalara doğru savrulmaya başladı. Kimsenin dokunmadığı parlak bardaklardan oluşan piramit, ağır şişeler atıldıkça çağlayan gibi döküldü. Aynalar tuzla buz oldu.

Yerdeki üç yaratık öfkeden köpürmüş, kan dökme arzusuyla kendilerinden geçmişlerdi. Havaya bir şeyler atılıyor, yumruklar savruluyor ve bunları büyük ihtimalle ölüm için edilen birtakım anlaşılmaz dualar takip ediyordu.

Sessiz yabancı havai fişek gibi fırlayıp kaldırıma yayılmıştı. Caddede, yarım blok boyunca bir kahkaha sesi gidip geldi.

"Bi' herifi sokağa fırlattılar."

Kırılan camların şakırtısını ve ayakların sürtünme seslerini işiten insanlar koşarak mekâna geldiler. Yere eğilip bambu kapıların altından bakan küçük bir grup insan bar-

dakların yere düşüşünü ve hiddetle savrulan üç çift bacağı seyrederken, bir anda kalabalık bir güruh haline geldi.

Bir polis memuru kaldırımdan aşağı koşarak geldi ve birahaneden içeri daldı. Olup bitenleri görebilmek için can atan kalabalık, büyük bir merakla eğilip kalkıyordu.

Kavganın az sonra kesileceğini ilk fark eden Jimmie olmuştu. Arabasında otururken itfaiyeyle karşılaştığında nasıl davranıyorsa, dışarıda polis memuru görünce de öyle davranırdı. Bağırdı ve yan kapıya doğru koştu.

Memur elinde tuttuğu copla müthiş bir hamle yaptı. Uzun cop tek bir geniş açılı savruluşla Jimmie'nin yandaşını yere düşürdü ve Pete'i bir köşeye sıkıştırdı. Boşta kalan eliyle Jimmie'nin ceketinin eteklerine hırsla saldırıp yakalamaya çalıştı. Sonra dengesini tekrar buldu ve durakladı.

"Vay vaaay, nasıl da tıpatıp benziyosunuz birbirinize. Söyleyin bakalım, neyin peşindesiniz?"

Jimmie, yüzü kana bulanmış vaziyette kaçıp yan sokaklardan birine saptı, kalabalığın içinde nispeten kanunsever görünen ya da aşırı heyecana kapılmış olan insanlara iyice yaklaştı.

Kendini emniyete aldığı karanlık bir köşede durmuş birahaneyi izliyordu ki polis memuru, barmen ve kendi arkadaşının dışarı çıktıklarını gördü. Pete kapıları kilitledi ve kalabalığın çevrelediği polis memuru ile tutuklusunun peşine takılıp caddeden yukarı doğru yürüdü.

Kavganın heyecanıyla kalbi deli gibi çarpan Jimmie'nin aklına ilk olarak gidip arkadaşını kurtarmak geldi ama sonra birden durdu.

"Bana ne be," dedi, kendi kendine.

XII. Bölüm

Yamuk tasarımlı bir mekânda, Pete ile Maggie birlikte oturmuş bira içiyorlardı. Frak giymiş, kirli saçlı ve gözlüklü bir adam tarafından yönetilen itaatkâr orkestra, şefin inip kalkan başını ve elindeki batonun dalgalanışını büyük bir gayretle takip ediyordu. Alev kırmızısı bir elbise giymiş şarkıcı, orkestranın kaçınılmaz metalik sesi eşliğinde halk şarkıları söylüyordu. Kadın gözden kaybolunca ön masalardaki adamlar ayağa kalkıp alkışlamaya, ellerindeki bira bardaklarını cilalı ahşabın üzerine vurmaya başladılar. Kadın bu defa vücudunu daha az örten bir kıyafet giymiş olarak sahneye geri döndü ve bir şarkı daha söyledi. Sonra yeniden coşkulu bir tekrar isteği aldı. Bu kez daha da az giyinerek çıktı ve dans etti. Sahneden ayrılmasının ardından gelen sağır edici bardak gürültüleri ve alkış sesleri, onun dördüncü kez sahneye dönmesinin aşırı derecede istendiğini gösteriyordu; ancak izleyicilerin merakı giderilmedi.

Maggie'nin yüzü solgundu. Bakışlarındaki özgüven tamamen yok olmuştu. Bağlılığını gösteren bir edayla kavalyesine doğru eğildi. Adamın öfkelenmesinden ya da memnun kalmamasından korkuyormuşçasına ürkek bir tavır içerisindeydi. Sanki ondan şefkat dilenir gibiydi.

Pete'in üzerindeki üstün yüreklilik havası giderek büyüyor, dehşet verici boyutları zorluyordu. Kıza karşı son derece kibar ve cana yakın davranıyordu. Kız da onun bu lütufkâr davranışının kendisi için bir mucize olduğunun farkındaydı.

Hareketsiz otururken dahi dimdik durup kasılmayı başarabiliyor; yere tükürdüğündeki havası, bir beyefendiye has özellikler taşıyan aslan yürekli bir adam olduğunu ifade ediyordu.

Maggie onu merakla seyrederken, o garsonlara emir vermenin gururunu yaşıyor; ancak garsonlar ya aldırışsız ya da sağır çıkıyordu.

"Hey sen, kıpırda biraz! Nereye bakıyosun lan öyle? İki bira daha getir, duydun mu beni?"

Sonra arkasına yaslandı ve sahnedeki saman sarısı peruk takmış kızın topuklarını yere vurarak tanınmış bir dansçıyı beceriksizce taklit etmesini eleştiren gözlerle seyretmeye koyuldu.

Maggie arada, eski ev hayatına ait gizli kalması gereken ve ailesinin diğer fertlerinin çılgınlıkları etrafında dönen uzun hikâyeleri Pete ile paylaştı; birazcık rahat etmek uğruna ne tür zorluklarla savaştığını anlattı. Pete ona insancıl tonda yanıtlar verdi ve güven telkin eden bir sahiplenme havasıyla elini kızın kolunun üzerine koydu.

"Onlar çok salaklarmış," dedi, annesini ve erkek kardeşini kastederek.

Kirli saçlı orkestra şefinin çabaları sayesinde göz gözü görmeyen dumanın içinden kulaklara ulaşan müziğin sesi, Maggie'nin hayallere dalmasına sebep olmuştu. Rum Alley mahallesindeki eski çevresini düşündü ve dikkatini Pete'in güçlü ve koruyucu yumruklarına çevirdi. Yaka ve manşet atölyesini düşündü, sahibinin sürekli sızlandığı zamanları hatırladı: "Size niçün haftada peş dolağ öndediğimi düşünoosuuz? Dalga geçin diye mi?" Pete'in insanları hizaya getiren

bakışlarını inceledi, giydiği kıyafetlerin zenginlik ve refah ifade ettiğini düşündü. Kendisi için önceki tecrübelerinden çok uzakta ve dolayısıyla pembe tonlarda bir gelecek hayal etti.

An itibariyle kendini kötü hissetmek için sadece sudan sebepler geliyordu aklına. Hayatı Pete'e aitti ve onun bu bedele değdiğini düşünüyordu. Pete ona şu anda söylediği gibi taptığı sürece endişe etmesi gereken herhangi bir şey yoktu. Kendini kötü bir kadın gibi hissetmiyordu. Bildiği kadarıyla şimdikinden daha iyi günleri olmamıştı.

Diğer masalarda oturan adamlar arada sırada kızı kaçamak bakışlarla süzüyorlardı. Bunun farkında olan Pete kıza kafasıyla işaret edip sırıttı. Gurur duymuştu.

"Mag, sen giderek daha bi' çekici oluyosun," dedi, dumanın arasından kızın yüzünü incelerken. Maggie, etraftaki adamlardan korkmuştu ama Pete'in söylediklerini duyunca onun gözünde değerli olduğunu anlamış ve yanakları kızarmıştı.

Çapkınlık konusunda fevkalade acınası durumda olan kır saçlı adamlar, duman bulutunun arasından gözlerini dikip kıza bakıyorlardı. Onların aksine hiç de acınası görünmeyen, kimisi taş gibi ifadesiz suratlı, günahkâr ağızlı ve pürüzsüz yanaklı delikanlılar ise duman halkalarının içinden kızın bakışlarını yakalamaya çalışıyorlardı. Maggie kendisinin zannedildiği gibi bir kadın olmadığını geçirdi içinden. Dikkatini sadece Pete'e ve sahneye verdi.

Orkestra zenci ezgileri çalıyor; yetenekli davulcu gürültü yapmak için bir düzine alete vurarak tangırtılar, şangırtılar, cazırtılar çıkarıyordu.

Adamların yarı kapalı gözkapaklarının altından kendisini süzmeleri Maggie'yi ürpertti. Onların hepsinin Pete'den daha fena adamlar olduğunu düşündü.

"Hadi," dedi Pete'e, "gidelim artık."

Dışarı çıkarlarken Maggie, bir masada birkaç adamla birlikte oturan iki kadın gördü. Kadınların yüzleri boyalıydı ve yanakları yuvarlaklığını yitirmişti. Kız onların yanından geçerken ürkek bir hareketle eteklerini topladı.

XIII. Bölüm

Jimmie birahanede Pete ile kavgaya tutuştuğu günden sonra birkaç gün eve gitmedi. Giderken de son derece dikkatli davrandı.

Eve girdiğinde annesini öfkeden kudurmuş halde buldu. Maggie eve dönmemişti. Kadın sürekli kızının nasıl böyle kötü bir yola düşmüş olabileceğini sorup duruyordu. Maggie'nin Rum Alley'ye cennetten inen lekesiz bir inci tanesi olmadığının farkındaydı ama ailesini rezil edecek derecede alçalmış olmasını da aklı almıyordu. Kızını kötülükle suçlayıp itham etmek konusunda üstüne yoktu.

Komşuların bu konuda konuşmalarına da deliriyordu. Kadınlar ziyarete gelip sıradan bir sohbet esnasında "Maggie bu aralar nerde?" diye sorduklarında, anne dağınık saçlı kafasını sallayarak ettiği küfürlerle onları ürkütüyor, kendisini kışkırtıp olanları anlatmaya davet eden kurnaz imaları şiddetle tersliyordu.

"O kadar iyi yetiştirilmesine rağmen nası' yapar bunu?" diye sordu oğluna, inleyerek. "O kadar konuştum onla, anlattım ona her bi'şeyi, hemen unutuverdi di mi? Benim Maggie'yi yetiştirdiğim gibi yetiştirilmiş bi' kız gidip de şeytana uyar mı? Nasıl olur bu?"

Jimmie annesinin soruları karşısında donup kalmıştı. Kendi annesinin kızı, öz kız kardeşi, böyle koşullar altında nasıl bu kadar ahlaksız olabilmişti, hiç aklı almıyordu.

Annesi masada duran ıslak şişeden bir yudum aldı ve sızlanmaya devam etti.

"O kızın kalbinde kötülük vardı, aynen öyleydi, Jimmie. İçinde kötülük vardı ve biz hiç fark edemedik."

Jimmie de bu gerçeği kabul ederek başını salladı.

"Aynı evin içinde yaşadık, üstelik onu ben büyüttüm, ama ne kadar kötü ruhlu biri olduğunu fark edemedik."

Jimmie tekrar başını salladı.

"Böyle bi' evi ve böyle bi' annesi vardı, yine de kötü yola düştü," diye bağırdı kadın, gözlerini yukarı dikerek.

Bir gün Jimmie eve geldi, bir sandalyeye oturdu ve garip bir huzursuzlukla kıpırdanmaya başladı. Sonunda utangaç bir surat ifadesiyle konuştu.

"Bak sana ne diycem, şimdi bu iş var ya, bu iş bizi rezil ediyo, tamam mı? Elaleme rezil olduk! Şimdi diyorum ki hani belki ben... gidip onu arayıp bulsam diyorum... daha iyi olmaz mı... tutup getirsem eve mesela..."

Anne birdenbire hiddetlenerek oturduğu iskemleden fırlayıp öne atıldı.

"Ne! Bırakıyım yine annesiyle aynı çatı altında mı uyusun! Ah, tabii ya, neden olmasın? Ben de buna izin veriyim, öyle mi? Yazıklar olsun sana, Jimmie Johnson, annene bunu da dedin ya, yazıklar olsun! Sen ayaklarımın dibinde oynıyan bi' bebekken bi' gün büyüyüp de annene... kendi annene... böyle bi'şey söyliyceen hiç aklıma gelmezdi. Hiç beklemezdim..."

Birden hıçkırıklara boğuldu ve serzenişlerini kesti.

"Bu kadar tantana koparacak bi'şey yok, tamam mı?" dedi Jimmie. "Ben sadece bu işi gizli tutsak daa iyi olur dedim! Bu iş bizi rezil ediyo dedim! Tamam mı?"

Annesi öyle bir kahkaha patlattı ki, sanki sesi şehrin her yerinde çınladı ve sayısız farklı kahkaha halinde tekrar tekrar yankılanıp durdu. "Tabii yaa, neden olmasın!"

"Tamam, belli ki aptallık ettiğimi düşünüyosun," dedi Jimmie. Annesinin kendisiyle dalga geçmesine içerlemişti. "Ben de onu eve getirip baş tacı edelim filan demedim. Ama o bu gidişle bizi rezil edecek! Anlamıyo musun?"

"Evet, bi' süre sonra o hayattan bıkıp eve dönmek istiycek di mi o canavar! Ben de onu içeri alıcam, öyle mi?"

"Tamam yahu, ben şu pişmanlık duyup da eve dönen evlat hikâyesinden bahsetmiyorum zaten," dedi Jimmie.

"Kız evlat değil o pişman olup da dönen, seni aptal," dedi annesi. "Erkek evlat o ama neyse."*

"Biliyorum," dedi Jimmie.

Bir müddet ses çıkarmadan oturdular. Annenin gözleri boşluğa dikilmiş, hayal gücünün yansıttığı manzarayı şeytani bir hazla seyrediyordu. Dudaklarına kinci bir gülümseme oturmuştu.

"Evet, bi' gün gelip kapımda ağlıycak, tabii ağlar... Üstelik uzattıkça da uzatıcak, Pete'in veya başka bi' herifin onu nası' dövdüğünü anlatıcak, üzgünüm, çok mutsuzum falan diycek, eve dönmek istediğini, hem de çok istediğini söyliycek."

Anne, kızın ağlayıp sızlarken muhtemelen çıkaracak olduğu sesleri gaddarca bir keyifle taklit ediyordu.

"Sonra da içeri alıcam o canavarı, öyle mi... İstediği kadar kaldırım taşlarının üzerine gözyaşları döksün, ben onunla evimi kirletmem. O kendi annesine kötü davrandı, acı

---

* Luka İncili'nde (15:11-32) anlatılan bir mesel. Babasının servetini har vurup harman savuran oğul, en sonunda evine döner ve babası onu ölüp geri dönmüş, kaybolup bulunmuş olarak kabul ederek kucak açar. (e.n.)

çektirdi... onu o kadar seven öz annesine. Artık cehennemin bu tarafında ikinci bi' şansı daha olmıycak, asla."

Jimmie, kadınların zayıflıkları konusunda epey fikir sahibi olduğunu düşünüyordu ama onun kanından birinin başkasının kötü emellerine nasıl kurban gitmiş olabileceğini hiç anlamıyordu.

"Lanet olsun ona," dedi, öfkeyle.

Kendi tanıdığı bazı kadınların da ağabeyleri olup olmadığını bir kez daha geçirdi aklından. Yine de bir an için bile başka ağabeyler ile kendisini ya da başka kız kardeşlerle kendisininkini karşılaştırıp da kafasını karıştırmadı. Anne büyük bir çaba göstererek komşularını susturduktan sonra onların arasına katıldı ve içindeki kederi açığa vurdu. "Tanrım sen o kızı affet," diye devam etti sızlanmaya. Kendisini dikkatle dinlemekte olan insanlara içinde ne varsa döktü.

"Bir kızı nası' yetiştirmek gerekiyosa, ben de onu öyle yetiştirdim ama o bana bunu yaptı işte! Karşısına çıkan ilk fırsatta şeytana uydu! Tanrı onu affetsin."

Kadın, alkol sebebiyle her tutuklanışında kızının sokağa düşme hikâyesini kullanıyor, yargıçları usandırıyordu. Sonunda bir tanesi gözlüklerinin üzerinden bakarak şöyle dedi: "Mary, bu ve diğer celselerin kayıtlarından görünen o ki sen kötü yola düşmüş kırk iki kız çocuğunun annesisin. Bu davanın bu mahkeme kayıtlarında emsali yok ve bu mahkemenin kararına göre..."

Anne yaşamını koca koca keder gözyaşları dökerek sürdürdü. Kırmızı yüzü bir ıstırap tablosuna dönüştü.

Doğal olarak Jimmie de kendisini kardeşinden daha yüksek bir toplumsal seviyede gösterebilmek adına onu herkesin önünde lanetledi. Sadece bir kere, bilmediği yollarda tökezleyerek giderken kendisiyle hesaplaşmış ve kardeşinin daha iyi eğitilmiş olabilse daha düzgün biri

olabileceği sonucuna varır gibi olmuştu. Ancak, bu görüşü savunmanın olanaksız olduğunu hissederek hızlıca bir kenara attı.

XIV. Bölüm

Gürültülü bir eğlence salonunda yirmi sekiz masa, yirmi sekiz kadın ve duman tüttüren bir sürü erkek vardı. Mekâna tesadüfen uğramış gibi görünen adamlardan oluşan bir orkestra salonun bir ucuna yerleşmiş, kuvvetli bir gürültü çıkarıyordu. Üstü başı kirlenmiş garsonlar, gafillerin üzerine aniden inen atmacalar gibi müşterilerin üstüne çullanıyor, ellerindeki bardak dolu tepsileri şangırdatarak masaların arasından geçiyor, kadınların eteklerine takılıp tökezliyor, bira hariç her şeyin fiyatını ikiye katlıyor ve tüm bunları duvarlara çizilmiş hindistancevizi ağaçlarının ve tozlu ucubelerin görüntüsünü bulandıran bir hızla yapıyorlardı. Üzerinde aşırı iş yükü olan bir bar fedaisi kalabalığın arasına dalmış, çekingen müşterileri öndeki iskemlelere doğru sürüklüyor, garsonlara emirler yağdırıyor ve orkestra eşliğinde şarkı söylemek isteyen adamlarla münakaşa ediyordu.

Havada her zamanki gibi bir duman bulutu vardı, fakat bu defa o kadar yoğundu ki kafalar ve kollar birbirine karışmış gibi görünüyordu. Konuşma uğultusunun yerini gürleme sesi almıştı. Havaya bir sürü küfür yükseliyor, salon içkiyle coşup kahkahalar atan kadınların tiz sesleriyle çınlıyordu. Orkestranın çaldığı müziğin en çarpıcı yanı

çok süratli olmasıydı. Müzisyenler kasti olarak öfkeden kudurmuş gibi çalıyorlardı. Sahnede bir kadın şarkı söyleyip gülümsüyor ama kimse onunla ilgilenmiyordu. Piyano, kornet ve kemanların sürati, yarı sarhoş kalabalığa vahşilik katıyor gibiydi. Bira bardakları tek dikişte boşalırken, konuşmalar süratli bir çene çalma şeklini aldı. Havadaki duman, görünmeyen şelalelere ulaşmak için acele eden gölgeli bir nehir gibi anafor yaparak süzülüyordu. Pete ile Maggie birlikte salona girdiler ve kapıya yakın bir masaya yerleştiler. Masada oturmakta olan kadın Pete'in dikkatini çekmek için bir girişimde bulundu ama başaramayınca çekip gitti.

Kızın evi terk etmesinin üzerinden üç hafta geçmişti. Köpeksi bağlılık havası iyice büyümüş, bu da doğrudan etkisini Pete'in ona karşı umursamaz ve rahat davranışlarında göstermişti.

Kız gözleriyle Pete'in gözlerini takip ediyor, adama gülümseyerek bakıyor ve ondan sıcakkanlı bakışlar bekliyordu.

Göz alıcı ve küstah görünümlü bir kadın ile kendisine eşlik eden saf görünümlü genç bir çocuk salona girdiler ve onlara yakın bir masaya oturdular.

Yüzü şaşkınlık ve neşeyle aydınlanan Pete, hemen ayağa fırladı.

"Tanrım, Nellie de burdaymış," diye bağırdı.

Kadının masasına giderek heyecanla ona elini uzattı.

"Vay Pete, canım benim, merhaba, nasılsın," dedi kadın, parmaklarını adamın eline verirken.

Maggie hemen kadını incelemeye koyuldu. Üzerindeki siyah elbisenin bedenine mükemmel bir şekilde oturduğunu fark etti. Keten yakası ve manşetleri kusursuzdu. Taba rengi eldivenleri biçimli ellerinin üzerine gergince çekilmişti. Son moda bir şapka, koyu renk saçının üzerine şık bir biçimde yerleştirilmişti. Kadın mücevher takmamıştı ve yüzünde be-

lirgin bir boya yoktu. Etraftaki adamların dik bakışlarına rağmen kendinden emin görünüyordu.

"Otur ve hanım arkadaşını da buraya çağır," dedi Pete'e, içtenlikle. Pete başıyla işaret edince Maggie geldi ve Pete ile genç çocuğun arasına oturdu.

"Ben senin temelli gittiğini sanıyodum," diye hemen konuşmaya başladı Pete. "Ne zaman döndün? Şu Buff'lo'daki iş n'oldu?"

Kadın omuz silkti. "Adamın söylediği kadar parası yoktu, ben de salladım gitti, hepsi bu."

"İyi bari, çok sevindim şehre döndüğüne," dedi Pete, acemice bir nezaketle.

Sonra kadınla uzun bir sohbete dalıp beraber geçirdikleri eski günlerin anılarını paylaştılar. Maggie aklı başında bir cümle kurup da konuşmaya katılamamanın sıkıntısıyla hiç kıpırdamadan oturdu.

Pete'in güzel yabancıyı seyrederken gözlerinin parladığını fark etmişti. Kadının ağzından çıkan her lafı gülümseyerek dinliyordu. Kadın ise Pete'in tüm işlerine aşinaydı; ortak arkadaşları hakkında sorular soruyor, ne kadar maaş aldığını dahi biliyordu.

Maggie'ye hiç ilgi göstermeyen kadın ona sadece bir iki kez, onda da sadece arkasındaki duvara bakarmış gibi baktı.

Genç çocuğun suratı asıldı. Halbuki masaya eklenenleri ilk gördüğünde, onları coşkuyla karşılamıştı.

"Hadi bi'şeyler içelim! Sen ne alırsın, Nell? Ya siz, Bayan adınız-her-neyse. Bir içki için Bay —, evet, size dedim."

Genç çocuk masadaki herkesin yerine konuşmaya ve ailesiyle ilgili her ayrıntıyı neşeyle anlatmaya hevesliydi. Sesini yükselterek değişik konularda nutuklar attı. Pete'e karşı küçümseyici bir tavır takındı. Maggie'yi ise sessiz kaldığı için hiç dikkate almadı. Göz alıcı ve küstah görünümlü kadına zenginliği ve cömertliğiyle gösteriş yapıp durdu.

"Sakin ol, Freddie! Maymun gibi kıpırdanıyorsun hayatım," dedi kadın ona. Sonra arkasını dönüp tüm dikkatini Pete'e verdi.

"Yine birlikte iyi vakit geçireceğiz galiba, di mi?" dedi kadın Pete'e.

"Tabii dostum," dedi Pete hemen heyecanla.

"Bak ne diycem," diye fısıldadı kadın, öne doğru eğilerek. "Hadi Billie'nin yerine gidip bi' güzel eğlenelim."

"Yani, şimdi şöyle bi' durum var..." dedi Pete. "Benim burada bi' hanım arkadaşım var."

"Ah, boş ver onu," diye çıkıştı kadın.

Pete rahatsız olmuş gibi görünüyordu.

"Tamam tamam," dedi kadın, başını sallayarak. "Öyle olsun bakalım! Gelecek sefer benimle bir yere gitmek istediğinde görüşürüz."

Pete sıkıntıyla kıpırdandı.

"Bak," dedi yalvaran bir sesle, "gel benimle de niye öyle dediğimi anlatayım."

Kadın elini havada salladı.

"Yok ya, sorun değil, açıklamak zorunda değilsin. Gelmiyorsan gelmiyorsundur, bu kadar basit."

Pete'in bariz sıkıntısına rağmen kadın yanında öfkeden kudurmakta olan genç çocuğa döndü ve onu hızlıca sakinleştirdi. Çocuk o sırada Pete ile kavgaya girişmek erkekçe bir tavır olur mu, yoksa hiç uyarmaksızın bira bardağını kafasına fırlatsa haklı görülür mü diye merak etmekteydi. Ama kadın dönüp ona yeniden gülümseyerek bakınca kendini toparladı. Gözleri parladı, hafif çakırkeyif ve son derece yumuşak bir ifadeyle kadına baktı.

"Şu Bowery herifini salla gitsin yahu," dedi, duyulur şekilde fısıldayarak.

"Freddie, çok komiksin," diye cevap verdi kadın.

Pete ileri doğru uzanıp kadının koluna dokundu.

"Bi' dakika gel benimle dışarıya da niye seninle gelemediğimi anlatayım. Bana haksızlık ediyosun, Nell! Hiç yakış-

mıyo sana. Şimdi gel benimle, hadi," diye konuştu, acı çeker gibi bir sesle.

"Senin açıklamaların beni niye ilgilendirsin ki?" dedi kadın, onu ezip çökerten bir soğuklukla.

Pete gözleriyle kadına yalvarır gibi baktı. "Gel bi' dakka dışarı, anlatıcam sana."

Kadın, Maggie'ye ve genç çocuğa hafifçe başını sallayıp "İzninizle," dedi.

Genç çocuk sevgiyle gülümsemeyi kesip yüzünü buruşturarak Pete'e kızgın bir bakış attı. Çocuksu yüzü kızardı ve kadına dönerek ağlar gibi konuştu:

"İnsaf Nellie, şu yaptığın hiç adil değil. Beni burada bırakıp o at hırsızıyla gitmeyeceksin di mi? O zaman ben..."

"Tabii ki hayır, canım benim," diye şefkatle haykırdı kadın. Çocuğun kulağına eğilip bir şeyler fısıldadı. Çocuk yeniden gülümsedi ve sabırla beklemeye karar vermiş gibi sandalyesine yerleşti.

Kadın masaların arasında ilerlerken, Pete de onun yanı sıra yürüyüp heyecanla konuşuyor, belli ki açıklama yapıyordu. Kadın ellerini umursamaz bir tavırla havada salladı. Kapılar arkalarından savrulup kapanınca, Maggie ile genç çocuk masada kalakaldılar.

Maggie sersemlemişti. Az önce çok garip bir şey olduğunu hayal meyal algılamıştı. Pete'in kadına neden af dileyen gözlerle bakarak sitem etmeye gerek duyduğunu merak etti. Cesur yürekli Pete'inin kadına karşı bir teslimiyet havası içinde olduğunu sezmiş ve hayretler içinde kalmıştı.

Genç çocuk kendisini kokteyl ve puroyla oyalıyordu. Yarım saat kadar sessiz sakin oturdu. Daha sonra hareketlenip konuşmaya başladı.

"Eh," dedi içini çekerek, "böyle olacağını biliyodum." Yeniden bir sessizlik oldu. Genç çocuk derin düşüncelere dalmış gibiydi.

"Benimle kafa buluyodu, hepsi bu," dedi aniden. "Ama bana çok ayıp etti. Bu gece içkilere iki dolardan fazla para

harcadım ben. O ise kalkıp şu suratına darphane kalıbıyla vurulmuş gibi duran tipsiz herifle gitti. Benim gibi bi' adama karşı çok duygusuzca bir hareket oldu bence. Baksana garson, bana bir kokteyl getir, çok sert olsun."

Maggie hiç cevap vermedi. Gözü kapıdaydı. "Bu çok insafsızca bir davranıştı," diye söylendi genç çocuk. Herhangi birinin ona bu şekilde davranmasının ne derece inanılmaz olduğunu açıkladı. "Ama ondan bunun acısını çıkarıcam, bak gör. Bendenize pek karşı koyamaz o, malum," diye ekledi, göz kırparak. "Bu davranışının insafsızlık olduğunu ona doğrudan söyliycem. Hem bu sefer, 'Bak şimdi, Freddie, canım benim' filan gibi şeyler söyleyip beni oyalayamaz.' Adımın Freddie olduğunu sanıyo, biliyo musun? Halbuki değil tabii. Ben kendimi bu tür insanlara hep farklı isimlerle tanıtırım çünkü başka bi' zaman doğru ismini kötüye kullanabilirler. Anladın? Bunlar beni kolay kolay salak yerine koyamaz."

Kapılara odaklanmış olan Maggie, söylenenlerle hiç ilgilenmiyordu. Genç çocuk bir süre hüzünlü bir havaya büründü ve bu süre içinde kadere meydan okuyormuş gibi kararlı bir tavırla birkaç kokteyl devirdi. Bazen de kahkaha atarak ardı ardına sıraladığı küfürlerden oluşan cümleler kurdu.

Kız hâlâ kapıya bakıyordu. Bir müddet sonra genç çocuğun gözlerinin önünde örümcek ağları belirmeye başladı. Kendini nazik biri gibi göstermeye heveslendi ve kıza şarlot pasta ile bir bardak bira ısmarlamak için ısrar etti.

"Gittiler," dedi Maggie'ye, "gitti onlar." Duman halkalarının arasından kıza baktı. "Hadi, ürkek kız, gel de bu durumdan en iyi jekilde faydalanalım. Sen de o kadar çirkin diilsin, biliyo musun... Hij fena değilsin. Gerçi Nell ile yarışamassın. Yok, o kadarını yapamassın. Bence yani, yapamassın. Nell, güzel kız. Çoook hem de. Sen onun ya-

nında sönük kalıyosun ama tek başınayken o kadar da fena değilsin. Napiim artık, Nell gitti. Bi sen kaldın. Hij de fena diilsin ama."

Maggie ayağa kalktı.

"Ben eve gidiyorum," dedi.

Genç çocuk yerinden fırladı.

"Ha? Ne? Eve mi?" diye bağırdı, şaşkınlıkla. "Pardon, yanlış mı duydum? Eve mi dedin?"

"Ben eve gidiyorum," diye tekrarladı kız.

"Aman yahu, ben neye tosladım," diye söylenen genç çocuk, iyice sersemlemişti.

Yarı baygın halde, kızın bir tramvaya binmesine yardımcı oldu, gösterişli bir biçimde parasını ödedi, arka camdan kıza arzu dolu bir bakış attı ve basamaklardan düştü.

XV. Bölüm

Üzgün ve ümitsiz görünen bir kadın, aydınlatılmış caddede yürüyordu. Cadde, görevlerine aşırı odaklanmış insanlarla doluydu. Sonu gelmeyen bir insan kalabalığı istasyon merdivenlerine hücum ediyor, ellerinde çanta ve paket taşıyanlar ise atlı arabaların başına üşüşüyordu.

Üzgün kadın ağır bir tempoda yürümekteydi. Birisini arar gibi bir hali vardı. Birahanelerin önünde oyalanıyor, içeriden çıkan adamlara bakıyor; hızla akıp giden yaya selinin içindeki yüzleri inceliyordu. Uzaklardaki akşam yemeğinin hayaline dalmış halde bir vapur ya da tren yakalamak için hamle yapan telaşlı insanlar, kadının varlığını fark etmeyip dirseklerine çarparak onu sarsıyorlardı.

Üzgün kadının değişik bir suratı vardı. Gülüşü gülüş gibi değildi. Daha ziyade, kendini rahat hissettiği anlarda yüzüne alaycı bir tebessümü andıran karanlık bir ifade oturuyor, sanki birisi acımasız işaretparmağıyla ağzının çevresine asla silinemeyecek çizgiler çizmiş gibi görünüyordu.

Jimmie gezine gezine caddeden yukarı doğru yürümekteydi. Mağdur bir havaya bürünen kadın, Jimmie'nin karşısına çıktı.

"Ah Jimmie, her yerde seni arıyorum..." diye başladı konuşmaya.

Jimmie sabırsızlığını gösteren bir hareket yaparak adımlarını sıklaştırdı.

"Aman be! Canımı sıkma benim yahu!" dedi, rahatı bozulan erkeklerin gaddarlığıyla.

Kadın yalvarır bir halde onu kaldırım boyunca takip etti.

"Ama Jimmie," dedi kadın, "sen bana demiştin ki..."

Jimmie, rahatı ve huzuru için son bir gayret göstermeye karar vermiş gibi hiddetle kadına döndü.

"Hattie, Tanrı aşkına, beni şehrin bi' ucundan diğerine takip etme yahu! Vazgeç artık, tamam mı? Bi' nefes aldır be! Sürekli peşimdesin, bıktırdın beni, yeter ama! Hiç mi aklın yok senin? İnsanlar başıma mı üşüşsün istiyosun? Git başımdan, Tanrı aşkına."

Kadın bir adım daha yaklaştı ve parmaklarını adamın koluna koydu. "Ama bi' dakka bak..."

Jimmie kadına "Defol git be," diye bağırdı ve uygun bulduğu bir birahanenin ön kapısından içeri daldı. Kısa bir müddet sonra mekânın yan kapısını saran gölgelerin arasından dışarı çıktı. Parlak ışıklarla aydınlatılmış caddede üzgün kadının bir izci gibi etrafa bakındığını gördü. Jimmie rahat bir nefes alarak güldü ve oradan uzaklaştı.

Eve geldiğinde annesini bağırıp çağırırken buldu. Maggie geri dönmüştü. Annesinin öfke sağanağı altında korkudan tir tir titriyordu.

"Vay başımıza gelenler!" diyerek girdi içeri.

Odanın içinde yalpalayarak dolaşmakta olan anne, titreyen parmağıyla kızı işaret etti.

"Şuna bak Jimmie, şuna bak. İşte kız kardeşin, oğlum. İşte kız kardeşin. Şuna bak! Bi' bak şuna!"

Ardından alaycı bir kahkaha patlattı.

Kız odanın ortasında dikilmiş, döşemenin üzerinde ayaklarını koyacak yer bulamıyormuş gibi kıpırdanıyordu.

"Ha, ha, ha," diye böğürdü annesi. "Kendisi işte burada! Ne kadar da güzel, di mi? Şuna bi' bak! Ne şeker, di mi, şu canavar? Bak hele şuna! Ha, ha, bi' bak şuna!"

Kadın yalpalayarak ilerlerdi ve çatlamış kırmızı ellerini kızının yüzüne koydu. Öne doğru eğilip kızın gözlerinin içine sertçe baktı.

"Ay, aynı eskisi gibi görünüyo, di mi? Annesinin güzel kızı o hâlâ, di mi? Şuna bak, Jimmie! Tanrı aşkına, gel buraya da bak bi' şuna."

Annenin alaycı haykırışlarını duyan Rum Alley apartmanı sakinleri kapılarını açtı. Kadınlar koridora çıktı. Çocuklar ileri geri koşuşturmaya başladı.

"N'oluyo? Bu Johnsonlar yine birbirine mi girdi?"

"Yok ya! Mag geri dönmüş!"

"Deme ya?"

Meraklı gözler kapı aralığından Maggie'ye dikilmiş bakıyordu. Cesaretle içeri dalan çocuklar, en ön sıradan tiyatro izlermiş gibi dizilip kızı seyretmeye koyuldular. Dışarıda kalan kadınlar birbirlerine doğru eğilip fısıldıyor, bilgece tavırlarla başlarını sallıyordu. İnsanların neye baktığını merak eden ufak bir çocuk yavaş yavaş kıza yanaştı ve kızgın bir sobayı inceler gibi dikkatlice elbisesine dokundu. Ardından annesinin uyarı borusu gibi çınlayan sesi duyuldu. Kadın fırlayıp çocuğu kaptı ve bu esnada kıza son derece öfkeli bir bakış attı.

Maggie'nin annesi kapıdan bakan gözlerin onu göreceği şekilde ileri geri yürüyor, konuşkan şovmenler gibi birtakım yorumlar yapıyor, sesi bütün binada çınlıyordu.

Birdenbire döndü ve dramatik bir biçimde parmağıyla kızı işaret ederek bağırdı: "İşte orada duruyo! Şuna bakın hele! Ne kadar kusursuz diil mi? Ve bi' o kadar da iyi kalpli çünkü evine, annesinin yanına döndü! Ne kadar güzel diil mi? Ne harika! Aman Tanrım!"

Etraftan gelen bağrışmalar ve yuhalamalar, başka bir tiz kahkahayla son buldu.

Kız kendine gelmeye başlamış gibiydi. "Jimmie..."

Jimmie hızlıca geri çekildi.

"Eh, sen artık müthiş bi'şeysin, di mi?" dedi, kızı aşağılar şekilde dudaklarını bükerek. Çehresine nurlu bir erdem ifadesi oturmuştu. Kızı itekleyen elleri kirletilmekten korkar gibiydi.

Maggie arkasını döndü ve gitti.

Kapıda biriken kalabalık aceleyle dağıldı. Ufak bir çocuk kapının önünde yere düşünce, annesi yaralı bir hayvan gibi bağırdı. Başka bir kadın fırlayıp geldi, sanki bir insanı trenin altında kalmaktan kurtarıyormuş gibi şövalyevari bir edayla çocuğu tutup kaldırdı.

Kız koridorda ilerlerken önünden geçtiği açık kapılar, tuhaf derecede ufak görünen çok sayıda gözün etrafını çerçeveliyor, yolunun karanlığını aydınlatan sorgulayıcı ışık huzmeleri gönderiyorlardı. İkinci kata geldiğinde müzik kutusunun sahibi olan yamru yumru kadınla karşılaştı.

Kadın onu görünce, "Ah," diye bağırdı, "geri döndün, öyle mi? Sonra da seni dışarı mı attılar? Eh, gel o zaman içeri, benimle kal bu gece. Ben pek ahlaka düşkün biri değilimdir zaten."

Yukarıdan bitmek bilmeyen mırıltılar ve anlaşılmaz konuşma sesleri gelmekteydi, fakat annenin havada çınlayan alaycı kahkahası hepsini bastırdı.

XVI. Bölüm

Pete, Maggie'nin hayatını karartmış olduğunu kabul etmiyordu. Kızın ruhunun bir daha asla gülümseyemeyeceğini düşünmüş olsaydı bile, bunun sorumlusunun bu ilişki yüzünden ortalığı birbirine katan annesi ve erkek kardeşi olduğunu varsayardı.

Ayrıca onun dünyasında ruhlar gülümseyebilmek konusunda ısrarcı değildiler. "Aman be," dedi. "Neyse ne!"

Yine de kafası az da olsa karışıktı. Bu durum canını sıkıyordu. İntikam almalar ve olay çıkarmalar, saygınlıktan ödün vermeyen mekân sahibinin öfkesini üzerine çekebilirdi.

"Bunlar niye bu kadar tantana yapıyo ki bu iş için?" diye söylendi kendi kendine. Ailenin tavrından bezmişti. Sırf kızı ya da kız kardeşi bir müddet evden ayrı kaldı diye bir insanın dengesini kaybetmesine hiç gerek görmüyordu.

Böyle davranmalarının sebebi ne olabilir diye kafa yorarken, aslında Maggie'nin samimi hislerle hareket etmiş olduğuna, fakat diğer ikisinin kendisini kapana kıstırmak istediğine karar verdi. Kendini baskı altında hissediyordu.

Gürültülü eğlence salonunda karşılaştığı göz alıcı ve küstah görünümlü kadın bir ara onunla alay etmeye niyetlenmişti.

"Renksiz, ruhsuz, küçücük bi'şey," demişti kız için. "Gözlerindeki ifadeyi fark ettin mi? Sanki balkabağı turtası ve erdem karışımı bir şey vardı gözlerinde. Ağzının sol köşesi de garip bir şekilde seğiriyordu, gördün mü? Ah canım benim, bulutlara hükmeden Pete'im, sen neyin peşindesin?"

Pete hemen atılarak kızla o kadar da ilgilenmediğini iddia etmiş, kadın ise gülerek lafını kesmişti.

"Ah, benim için hiç fark etmez, genç adam. Yolunu benim için değiştirmene gerek yok. Hem bana ne ki bundan?"

Pete yine de açıklama yapmaya devam etmişti. Eğer kadınlar konusundaki tercihi alay konusu oluyorsa, seçtiği kadınların sadece geçici ya da beklentisiz kadınlar olduğunu söylemek zorundaydı.

Maggie'nin evi terk edişinden sonraki günün sabahıydı. Pete barın arkasında ayakta duruyordu. Beyaz ceketi ve önlüğünün içinde tertemiz ve kusursuz görünüyordu. Saçlarını son derece düzgün bir biçimde alnına yapıştırmıştı. Mekânda hiç müşteri yoktu. Peçete tutan yumruğunu bir bira bardağının içinde yavaşça döndürüyor, bir taraftan da kendi kendine ıslık çalıyordu. Arada bir dikkatini verdiği nesneyi havaya kaldırıyor, kalın perdelerin içinden bir yol bularak birkaç zayıf huzme halinde loş mekâna giren güneş ışığına tutup bakıyordu.

Barmen, göz alıcı ve küstah kadınla ilgili düşüncelere dalmıştı. O esnada kafasını kaldırıp sallanan bambu kapıların aralıklarından dışarı baktı ve birden ıslık çalan dudakları gevşedi. Maggie'nin yavaş yavaş yürüyerek yoldan geçtiğini görmüştü. Mekânın daha önce bahsi geçen meşhur saygınlığını hatırlayarak korkuyla irkildi.

Aniden suçluluk duygusuna kapılarak endişeli gözlerle hızlıca etrafına bakındı. Neyse ki salonda kimse yoktu.

Çarçabuk yan kapıya yürüdü. Kapıyı açıp dışarı bakınca Maggie'nin köşe başında, ne yapacağını bilemez halde durduğunu gördü. Kız gözleriyle etrafı tarıyordu.

Yüzünü kendisine doğru dönünce, Pete aceleyle el işareti yaparak kızı yanına çağırdı. Bir an önce barın arkasındaki konumuna, mekân sahibinin ısrarla belirttiği saygınlık atmosferine geri dönmek istediği belliydi.

Maggie, yüzündeki endişeli ifadeden kurtuldu ve dudaklarının çevresine yerleşen gülümsemeyle onun yanına geldi.

"Ah Pete..." dedi, aydınlık bir çehreyle.

Barmen, sabırsızlığını gösteren hiddetli bir el hareketi yaptı.

"N'apıyosun yahu," diye öfkeyle bağırdı. "Niye buralarda dolaşıp duruyosun? Başımı belaya mı sokmak istiyosun sen benim?" diye söylenmeye devam etti, acı çeker gibi bir sesle.

Kızın çok şaşırdığı yüzünden belliydi. "Ama Pete, sen bana demiştin ki..."

Pete'in aşırı derecede rahatsız olduğu bakışlarından okunuyordu. Saygınlığı tehdit altına girmiş bir adamın öfkesiyle yüzü kıpkırmızı kesilmişti.

"Bak ben senden sıkıldım, tamam mı? Ne diye peşimden gelip duruyosun? Morukla başımı derde sokacaksın! Buralarda bi' kadın görürse deliye döner, ben de işimi kaybederim! Anlıyo musun? Geçenlerde abin buraya geldi, ortalığı birbirine kattı, moruk da masrafı üstlenmek zorunda kaldı! Ama artık yeter! Tamam mı? Yeter!"

Kızın gözleri adamın yüzünde dolaştı. "Pete, bana söylediklerini..."

"Yaa, bırak yaa," diye lafını kesti Pete, kızın ne diyeceğini tahmin ederek.

Kız kendi kendine bir mücadele veriyor gibiydi. İyice afallamıştı ve söyleyecek laf bulamıyordu. Sonunda kısık bir sesle sordu: "İyi de nereye gidebilirim ki?"

Bu soru Pete'in tahammül sınırlarını aşacak derecede canını sıkmıştı. Bu resmen onun, kendisiyle ilgili olmayan bir konuda sorumluluk yüklenmesi için gösterilen bir çabaydı. Haksızlığa uğramanın öfkesiyle kıza bir çözüm önerdi.

"Cehenneme git," diye bağırdı. Kapıyı şiddetle çarptı ve rahatlamış bir halde saygınlığına geri döndü.

Maggie uzaklaşıp gitti.

Sokaklarda amaçsızca dolaştı. Sadece bir kere durdu ve kendi kendine yüksek sesle, "Kim var?" diye sordu.

O sırada yanından geçen bir adam bu soruyu şakayla karışık üzerine alındı.

"Ha? Kim mi? Hiç kimse! Ben bir şey demedim," dedi gülerek ve yoluna devam etti.

Bunun üzerine kız, böyle amaçsızca dolaştığı belli olursa, bazı adamların ona kötü gözle bakacağını anladı. Ürkerek adımlarını sıklaştırdı. Kendini korumak için sanki bir yerde işi varmış da oraya gidiyormuş gibi kararlı bir tavır takınarak yürümeye başladı.

Bir müddet sonra hareketli caddeleri geride bıraktı ve sıra sıra dizilmiş haşin ve duygusuz görünümlü evlerin arasından geçti. Evlerin zalim bakışlarını üzerinde hissederek başını önüne eğdi.

Yolda ilerlerken birden karşısına iriyarı bir beyefendi çıktı. Adam ipekli bir şapka takmış, çenesinden dizlerine kadar düğmeleri olan sade dikimli siyah bir palto giymişti. Kız bir zamanlar Tanrı'nın zorda kalanlara yardım ettiğini duymuştu, bu yüzden onun yanına yaklaşmaya karar verdi.

Adamın ışık saçan tombul yüzünden yardımseverlik ve iyilik akıyordu. Gözleri iyi niyetle parlıyordu.

Fakat kızın ürkek tavırlarla kendisine yaklaştığını görünce istemsiz bir hareket yaptı ve yana doğru attığı çevik bir adım sayesinde saygınlığını korumuş oldu. Bir ruhu kurtarmak için riske girmeyi göze alamamıştı. Hem karşısındaki ruhun kurtarılmaya ihtiyacı olup olmadığını nereden bilebilirdi ki?

XVII. Bölüm

Son olayın üzerinden aylar geçmişti. Yağmurlu bir akşam vakti, kayarak ilerleyen atların çektiği upuzun iki sıra halinde dizilmiş arabalar, şehrin tanınmış ara sokaklarından birinde tıngırdayarak ilerliyordu. Şoförleri paltolarının içine gizlenmiş bir düzine taksi gürültü çıkararak bir taraftan öbür tarafa gidip geliyordu. Hafifçe vızıldayan elektrik lambaları donuk bir ışık yaymaktaydı. Çiçek satan bir adam sıra sıra gül ve krizantemin arkasında durmuş, ayağını sabırsızlıkla hafif hafif yere vuruyor, burnu ve çiçekleri yağmur damlalarıyla parlıyordu. İki üç tane tiyatro salonu, fırtınanın yıkadığı kaldırımlara bir insan kalabalığı boşalttı. Erkekler şapkalarını kaşlarının üzerine indirmiş, yakalarını kulaklarına kadar kaldırmışlardı. Kadınlar sıcak mantolarının içinde sabırsızca omuzlarını kıpırdatıyor, fırtınada yürüyecek oldukları için durup etek boylarını ayarlıyorlardı. İki saat boyunca nispeten sessiz kaldıktan sonra bağırarak konuşmaya başlayan insanların yürekleri hâlâ sahnedeki coşkulu anlarla yanıp tutuşmaktaydı.

Kaldırımlar müthiş bir şemsiye denizine dönüşmüştü. Erkekler taksi ya da araba çağırmak için öne çıkıyor, bazıları nazikçe, bazıları da emredici biçimde parmaklarını havaya

kaldırıyorlardı. Uçsuz bucaksız bir kafile, merdivenlerle çıkılan istasyonlara doğru yol almaktaydı. Kalabalığın yansıttığı keyif ve refah atmosferi belki güzel kıyafetlerden, belki de bir unutkanlık ortamından henüz çıkmış olmalarından kaynaklanıyordu.

Yakınlarda bir yerde, aydınlık ve karanlığın iç içe geçtiği bir parkta, kronik bir hüzün hali sergileyen bir avuç ıslak ve avare insan bankların arasına dağılmıştı.

Şehrin boyalı takımından bir kız sokakta yürümekteydi. Yanından geçen erkeklere attığı bakışlar kişiye göre değişiyor, kırsal ya da eğitimsiz kesimden olanlara davetkâr biçimde gülümserken, yüzünde büyük şehir damgası olanlara karşı çoğunlukla ağırbaşlı ve ilgisiz görünüyordu.

Işıltılı caddeleri geçen kız, unutkanlık ortamından çıkan kalabalığın arasına karıştı. Uzaktaki bir eve ulaşmaya çalışır gibi görünerek insanların arasından aceleyle ilerledi, öne doğru eğilip şık paltosunun eteklerini zarifçe kaldırdı, güzel ayakkabılarıyla kaldırımın nispeten kuru yerlerine basmaya çalışarak yürüdü.

Eğlence mekânlarının durmadan çarpılarak açılıp kapanan kapıları, tezgâhların önüne dizilmiş kıpır kıpır adamları ve aceleci barmenleri görünür kılıyordu.

Bir konser salonu, sanki içeride bir grup hayalet müzisyen varmış ve aceleyle müzik yapıyorlarmış gibi makine sesine benzeyen hızlı bir melodiyi hafif hafif sokağa yayıyordu.

Sigarasını asil bir havayla tüttüren uzun boylu genç bir adam, kızın yakınlarında dolanmaya başladı. Smokin giymişti; bir bıyığı, bir krizantemi, bir de yüzünde bıkkınlık ifadesi vardı ve bunların hepsine de son derece düşkün görünüyordu. Onun kendisi gibi bir genç adamı görmezden gelerek yürümeye devam ettiğini görünce şaşkınlıkla arkasından bakakaldı. Kısa bir süre kızı dalgın gözlerle süzdükten sonra onun bu çevrede yeni biri, bir Parisli veya tiyatroyla ilgili birisi olmadığını sezinleyip istemsiz bir hareket yaptı. Çarça-

buk arkasını dönerek, karanlığa fener tutan bir gemici gibi gözlerini boşluğa dikti.

Gösterişli ve hayırsever görünümlü bıyıkları olan tıknaz bir beyefendi, kızı hiç dikkate almadan yanından geçti ve geniş sırtını kıza dönerek onu aşağılamış oldu.

Üzerinde iş kıyafeti olan ve evine geç kalmış bir adam kendisine araba bulmaya uğraşırken, yanlışlıkla kızın omzuna çarptı. "Selam, Mary. Ah, affedersin! Dikkat et ablacım." Kızı kolundan kavrayıp düşmesini engelledikten sonra hemen uzaklaşarak sokağın ortasından aşağı doğru koşmaya başladı.

Restoranların ve barların bulunduğu semtten çıkan kız yürümeye devam etti. Birkaç ışıltılı caddeden daha geçti ve kalabalığın bulunduğu yerlerden daha karanlık olan bir mahalleye girdi.

Pardösülü ve melon şapkalı genç bir adam, kızın gözlerinden çıkan keskin bakışa maruz kaldı. Durdu ve ellerini ceplerine sokup alaycı bir gülümsemeyle dudaklarını bükerek kıza baktı. "Hadi ama moruk," dedi, "benim köylü filan olduğumu sanmadın herhalde, değil mi?"

Kollarının altında paketler taşıyan bir işçi yürüyüp geçti. Kendisine laf atan kıza, "Ne güzel bi' akşam, di mi?" diyerek karşılık verdi.

Kız, aceleyle yürümekte olan genç bir çocuğun yüzüne bakarak gülümsedi. Çocuk ellerini paltosunun ceplerine gömmüş, sarışın bukleleri genç şakaklarının üzerine düşüp kalkıyor, dudakları kayıtsız bir neşeyle gülümsüyordu. Başını çevirip kızın gülümsemesine karşılık verirken, ellerini salladı.

"Bu akşam olmaz... başka bi' akşam!"

Kızın yürüdüğü yolda yalpalayarak ilerleyen sarhoş bir adam, ona kükrer gibi bağırmaya başladı. "Hij param yok ki!" diye haykırdı, keyifsiz bir sesle. Sendeleyerek sokağa doğru ilerlerken kendi kendine sızlandı: "Hij param yok. Şansa bak. Hij param kalmadı."

Kız, nehrin yakınlarında bulunan kasvetli mahallelere girdi. Sokaklar siyah renkli yüksek fabrikaların arasına gizlenmişti. Meyhane kapılarının bazılarından geniş ışık huzmeleri çıkıyor, arada sırada kaldırımların üzerine düşüyordu. Hareketli keman gıcırtılarının, tahta döşeme üzerinde gezen ayak patırtılarının ve tiz kahkaha seslerinin geldiği bu mekânlardan birinin önünde, yüzü lekeli bir adam duruyordu.

"Hey, baksana," dedi kız.

"Randevum var," dedi adam.

Karanlığın içinde biraz daha ilerleyen kız, kan çanağına dönmüş gözleri sağa sola oynayan, elleri kirli, üstü başı yırtık bir mahlûk gördü. "Ne bakıyosun yahu? Beni milyoner mi sandın?"

Kız yolun sonundaki blokların zifiri karanlığına daldı. Yüksek binaların panjurları zalim dudaklar gibi kapanmıştı. Bu yapıların kızı görmeyen, onun ötesine, bambaşka şeylere bakan gözleri vardı sanki. Çok uzaklarda parlayan cadde ışıkları erişilemez bir mesafedeymiş gibi görünüyor, tramvay çanları eğlenceli bir sesle çın çın ötüyordu.

Nehre ulaşmasına az kalmıştı ki kız çok büyük bir siluet gördü. Yürümesine devam ederken az önce gördüğü şeyin, yağlı ve yırtık giysili, dev cüsseli, şişman bir adam olduğunu fark etti. Adamın dağınık gri saçları alnından aşağı doğru yayılmıştı. Kızarmış küçük gözleri, kocaman kırmızı yağ topaklarının arasından kıvılcımlar saçarak bakıyor, kızın yukarı kaldırdığı yüzünün üzerinde arzuyla geziniyordu. Adam güldü ve uçlarından bira damlayan kırlaşmış gri bıyığının altındaki biçimsiz kahverengi dişleri parladı. Bütün bedeni ölü bir denizanası gibi usulca ürperip titredi. Kıkırdayarak gülüp pis pis bakarak kırmızı tayfa kızını takip etti.

Nehir, ikisinin ayaklarının dibinde ölüm çağrıştıran bir siyaha bürünmüştü. Bir yerlerde gizlenmiş bir fabrika sarı

bir parıltı gönderdi ve ahşap payandaları yalayan suyu bir anlığına aydınlattı. Uzaklığı ve erişilemez görünmesi sayesinde farklılaşarak neşeli bir tınıya bürünen yaşam sesleri önce belli belirsiz duyuldu, sonra giderek azaldı ve etraf sessizliğe gömüldü.

XVIII. Bölüm

Bir birahanenin özel müşterilere ayrılmış bölümünde, bir adam, etrafında neşeyle gülüp pervane olan altı yedi kadınla birlikte oturmaktaydı. Adam, sarhoşluğun evrene karşı sevgi duyma raddesine gelmişti.

"Ben iyi bi' herifim, kızlar," dedi adam, onları ikna etmeye çalışır gibi. "Ben son derece iyi bi' herifim. Birisi bana iyi davranıyosa, ben de ona her zaman iyi davranırım! Öyle di mi?"

Kadınlar tasdik eder şekilde başlarını salladılar. "Tabiii!" diye içtenlikle bağırdılar hep birlikte. "Sen bizim sevdiğimiz tip adamsın, Pete. Müthişsin! Bu defa ne alıcan bize, tatlım?"

"Ne isterseniz alırım be," dedi adam, kibarlığı bir kenara bırakarak. Suratı gerçek bir hayırseverlik ruhuyla parlıyordu. Tam bir misyoner şekline bürünmüştü. O an için kara derili Hotanto kabilesiyle bile dostluk kurabilirdi. Özellikle de yanında oturan ve hepsi bilindik kişiler olan dostlarına karşı içi şefkatle dolmuştu.

"Ne isterseniz alırım be," diye tekrarlarken, bir taraftan da cömertliğin pervasızlığıyla ellerini salladı. "İyi bi' herifim ben, kızlar. Ve eğer birisi bana iyi davranıyosa, ben... Hey buraya bak," diye seslenerek, açık bir kapının ardındaki

garsonu çağırdı, "kızlara içki getir yahu. Ne alırsınız, kızlar? Canınız ne çekiyosa için be!"

Garson, sarhoş edici içkileri aşırı tüketenlere bu içkileri servis eden birinin tiksinmiş ifadesiyle yanlarına geldi. Siparişini aldığı herkese kısaca başını salladı ve gitti.

"Vay be," dedi adam, "müthiş vakit geçiriyoruz. Sizi seviyorum kızlar! Sevmiyosam noliim! Siz tam benliksiniz! Öyle di mi?"

Sonra etrafında toplanan arkadaşlarının mükemmel yanları hakkında uzun ve duygulu bir konuşma yaptı.

"Burda kimse kimseyi kafalamıyo ama yine de müttiş iyi vakit geçiriyoruz! Evet! Zaten bööle olmalı di mi! Misal şindi bana iş olsun diye işki işirmeye çalıştınızı bileydim, hijj bi' halt ısmarlamasdım! Ama siz tam benliksiniz yau! Siz bi' herife nası davranacaanızı biliyosunuz ve ijte ben de bu yüsden son kurujumu harcayana kadar burda, yanınızda kalcam. Evet! Ben iyi bi' herifim ve biri bana iyi davranırsa, hemen anlarım!"

Adam, garsonun masaya gelip gidişi dışındaki zamanlarda, tüm canlılara duyduğu saygı ve şefkat hakkında kadınlara uzun uzadıya söylev çekti. Dünyadaki herkesle ilişkisine ne derece temiz duygularla yaklaştığını özellikle vurguluyor, cana yakın insanlarla kurduğu sıcak dostluk ilişkilerinden söz ediyordu. Yavaş yavaş gözleri doldu. Konuşurken sesi titredi.

Bir seferinde garson elinde boş tepsiyle masadan tam ayrılacakken, adam cebinden bir madeni para çıkarıp ona uzattı.

"Al," dedi, oldukça ağırbaşlı bir havada, "sana bi' çeyrek."

Garson ellerini tepsisinden ayırmadı.

"İstemiyorum senin paranı," dedi.

Beriki ısrarla parayı vermeye çalıştı.

"Al yahu," diye bağırdı, "al şunu! Ben sevdim seni, bunu almanı istiyorum!"

"Hadi bakalım, hadi," dedi garson, nasihat vermek zorunda kalan bir adamın asık suratıyla. "Koy paranı cebine! Çok içtin, kendini rezil ediyosun."

Garson kapıdan çıktıktan sonra adam, suratında acınası bir ifadeyle kadınlara döndü.

"O benim iyi bi' herif olduğumu bilmiyo," diye söylendi. Neşesi kaçmıştı.

Masadaki göz alıcı ve küstah görünümlü bir kadın, "Boş ver, Pete, tatlım," dedi ve elini büyük bir şefkatle adamın kolunun üzerine koydu. "Boş ver, abicim! Biz senin yanındayız, canım benim!"

"Tabii ya," diye bağırdı adam. Kadının sakinleştirici sesini duyunca yüzü aydınlanmıştı. "Tabii yaa, ben ii bi' herifim ve birişi bana ii davranırşaa, ben de ona ii davranırım! Öyle dii mi?"

"Tabii!" diye haykırdı kadınlar. "Biz sana sırt çevirmeyiz be moruk."

Adam göz alıcı ve küstah görünümlü kadına yalvaran gözlerle baktı. Eğer aşağılık bir hareket yapmakla suçlanırsa ölmeyi tercih edeceğini hissediyordu.

"Nell, sööle yau, ben sana hep düjgün davranmadım mı? Sana karşı her jaman iiydim, di mi, Nell?"

"Tabii ki öyleydin, Pete," diye onayladı kadın. O sırada arkadaşlarına dönüp konuştu. "Evet efendim, aynen öyle. Pete düzgün bir adamdır, gerçekten. Hiçbir arkadaşına sırtını dönmez. O sağlam bi' adam ve biz de onun yanındayız, di mi kızlar?"

"Elbette," diye bağırdı kadınlar. Hepsi sevgi dolu gözlerle adama bakarak kadehlerini kaldırdılar ve onun sağlığına içtiler.

"Kıjlar," dedi adam, yalvarır gibi. "Ben sişe hep iyi davrandım, di mi? Ben iyi bi' herifim, di mi, kıjlar?"

"Elbette," dediler yine, hep bir ağızdan.

"Tamam," dedi adam sonunda, "bi' işki daa işelim o jaman."

"Bence de," diyerek bu davranışını takdir etti kadınlardan biri, "bence de. Sen serseri bi' herif diilsin. Sen paranı erkek gibi harcıyosun. Aynen."

Adam titreyen yumruklarıyla masaya vurmaya başladı.

"Evvet," diye bağırdı büyük bir ciddiyetle, sanki birisi ona itiraz etmiş gibi. "Ben dibine kadar iyi bi' herifim ve biri bana iyi davranıyovşa ben her jaman... hadi bi ijki daha işelim."

Bardağıyla tahta masanın üzerine vurmaya başladı.

"Garson," diye bağırdı birden sabırsızca. Garson hemen gelmeyince de öfkelendi.

"Garson," diye haykırdı yeniden.

Garson kapıda belirdi.

"Bije işki getiğ," dedi adam.

Garson siparişleri alıp gitti.

"Şu geri jekalı lauk," diye bağırdı adam. "Beni aşşağladı! Ben bi' beyfendiim! Aşşağlanmaya gelemem! Buraya gelinje aazını burnunu daatıjam ben onun!"

"Yok, yok," diye bağırıştı kadınlar. Adamın etrafına toplanmış, onu sakinleştirmeye çalışıyorlardı. "Onun bi' suçu yok! Kötü bi'şey demek istemedi! Boş ver sen onu! O iyi bi' herif!"

"Beni aşşağlamadı mı?" diye sordu adam, açık kalplilikle.

"Hayır," dediler. "Tabii ki hayır! O düzgün biri!"

"Emin misiniz, aşşağlamadı mı?" diye ısrarla sordu adam. Sesinde derin bir endişe vardı.

"Hayır, hayır! Biz tanıyoruz onu! O iyi bi' herif. Kötü bi'şey demedi."

"Pekâlâ," dedi adam, kararlı bir şekilde. "Özüğ diliyjem o zaman!"

Garson kapıdan girince, adam kalkıp salonun ortasına kadar yalpalayarak ilerledi.

"Kızlar dedi ki, beni aşşağlamışın! Ben dedim ki, yok dedim, yapmaz dedim! Özüğ dilerim."

"Tamam," dedi garson.

Adam dönüp yerine oturdu. Her şeyi düzeltmek ve herkesle iyi geçinmek için uyuşuk ama güçlü bir arzu duyuyordu.

"Nell, ben her zaman sana düjgün davrandım, di mi? Sen beni seversin, di mi Nell? Ben iyi bi' herifim?"

"Elbette," dedi göz alıcı ve küstah kadın.

"Ben sana tutkunum, biliyosun di mi Nell?"

"Elbette," diye tekrarladı kadın, kayıtsızca.

Sarhoşluğun yarattığı hayranlıkla kendinden geçen adam cebinden çıkardığı iki üç banknotu, ikramda bulunan bir papazı andırır biçimde titreyen parmaklarıyla masaya koydu ve kadının önüne itti.

"Biliyosun, her şeyimi alabilirsin çünkü sana tutkunum, Nell, kahretsin, ben sana fena tutkunum, Nell... işki söyliim... aman be... ne güzel vakit geçiriyoruz işte... birisi bana iyi davranı... ben... lanet olsun, Nell, accaip eğleni... yorz."

Sesi kesildikten hemen sonra şişmiş suratı göğsünün üzerine düştü ve sızıp kaldı.

Kadın, köşede uyuklayan adama aldırış etmeden içkisini içti ve güldü. Sonunda adam öne doğru kaykıldı ve homurdanarak yere düştü.

Kadın tiksintiyle bir çığlık attı ve eteklerini topladı.

İçlerinden biri öfkeyle, "Hadi," diye bağırdı, "çıkalım buradan."

Göz alıcı ve küstah görünümlü kadın geride kaldı, masadaki paraların hepsini topladı ve yamuk şekilli derin bir çantaya sokuşturdu. Yerde yatan adamın gırtlağından çıkan horultuyu duyunca döndü ve ona küçümser gözlerle baktı.

Kadın güldü, "Seni salak," dedi ve çıkıp gitti.

Lambaların yoğun dumanı küçük bölmenin üzerine çökmüş, çıkış yerini gizliyordu. Havaya kesif bir yağ kokusu hâkimdi. Devrilmiş bir bardağın içinde kalan şarap, adamın boynundaki lekelerin üzerine yavaş yavaş damlıyordu.

XIX. Bölüm

Odanın içinde bir kadın, bir masada oturmuş, şişman bir keşişin tablosunu andırır biçimde yemek yemekteydi.

Sakal tıraşı olmamış, üstü başı kirli bir adam kapıyı itip içeri girdi.

"Pekâlâ," dedi adam. "Mag öldü."

"Ne?" dedi kadın, ağzı ekmek dolu halde.

"Mag öldü," diye tekrarladı adam.

"Ölmez o," dedi kadın. Yemeğini yemeye devam etti. Kahvesini bitirdikten sonra ağlamaya başladı.

"Hatırlıyorum, ayakları senin başparmağından bile büyük değildi, örgü patikler giyerdi," diye inledi kadın.

"Ee, n'olmuş ki?" dedi adam.

"Örgü patik giydiği zamanlar geldi aklıma," diye ağladı kadın.

Komşular koridorda toplanmaya başlamış, ölmekte olan bir köpeğin kıvranışlarını seyreder gibi ağlayan kadını seyrediyorlardı. Bir düzine kadın içeri girdi ve onunla birlikte ağıt yakmaya başladılar. Evin odaları, onların becerikli elleri sayesinde ölümün karşılanacağı korkunç derecede temiz ve düzenli bir görünüme büründü.

Aniden kapı açıldı ve siyah elbiseli bir kadın kollarını açarak içeri daldı. "Ah zavallı Mary," diye bağırdı ve inleyen kadını şefkatle kucakladı.

"Ne korkunç bi' ıstıraptır bu," diye devam etti. Misyoner kiliselerinden öğrendiği kelimeleri kullanıyordu. "Benim zavallı Mary'cim, üzüntünü bütün yüreğimle paylaşıyorum! Ah, ne büyük keder getirir itaatsiz evlat..."

Kadının anaç yüzü gözyaşlarından ıslanmıştı. Üzüntüsünü ifade edebilme arzusuyla titriyordu. Yas tutan kadın başını öne eğmiş oturuyor, ağır vücudunu öne arkaya sallıyor ve bozuk bir kavaldan çıkan ağıt gibi zoraki ve yüksek bir sesle ağlıyordu.

"Örgü patik giydiği zamanları hatırlıyorum, hatta iki ayağı senin başparmağından daha büyük değildi ve örgü patikler giyerdi, Bayan Smith," diye ağladı, yaşlar boşanan gözlerini yukarı kaldırarak.

"Ah, benim zavallı Mary'cim," diye hıçkırdı siyahlı kadın. Kısık ve müşfik bir sesle ağlamaya devam ederek, yas tutan kadının iskemlesinin yanına diz çöktü ve kollarıyla onu sardı. Öteki kadınlar farklı tonlarda inlemeye başladılar.

"Kötü yola düşen zavallı çocuğun yok artık Mary, umalım ki bu yolda en hayırlısı olmuştur. Artık onu bağışlıycan Mary, di mi canım, bütün itaatsizliklerini bağışlıycan, di mi? Annesine karşı gelmesini ve diğer bütün kötülüklerini? O artık korkunç günahlarının yargılanacağı yere gitti."

Siyahlı kadın başını kaldırıp duraksadı. Engel tanımayan güneş ışınları pencerelerden içeriye akıyor, odanın solmuş renklerinin üzerine korkunç bir neşe bırakıyordu. İzleyenlerden birkaçı burnunu çekiyor, biri de bağıra bağıra ağlıyordu. Yas tutan kadın ayağa kalktı ve yalpalayarak diğer odaya geçti. Kısa süre sonra avucunda bir çift solmuş bebek patiğiyle ortaya çıktı.

"Bunları giydiği zamanı hatırlıyorum," diye inledi. Kadınlar yine, bir yerlerine bıçak saplanmış gibi bağırarak ağ-

lamaya başladılar. Yas tutan kadın, üstü başı kirli ve sakal tıraşı olmamış adama doğru döndü.

"Jimmie, oğlum, git kardeşini buraya getir! Git onu getir de şu patiklerini giydirelim ayaklarına!"

"Artık onlar ona olmaz, seni kahrolası aptal," dedi adam.

"Git getir kız kardeşini, Jimmie," diye bağırdı kadın, hiddetle adamın üstüne yürüyerek.

Adam suratını asıp küfretti. Bir köşeye gitti ve yavaş yavaş paltosunu giymeye başladı. Şapkasını da aldıktan sonra ayağını sürüyerek isteksiz adımlarla dışarı çıktı.

Siyahlı kadın yas tutan kadının yanına geldi ve ona tekrar yalvarmaya başladı.

"Bağışla onu, Mary! Yaramaz, kötü çocuğunu bağışla! Onun hayatı bi' lanetten ibaretti, kara günler yaşadı ve sen artık o kötü kızını bağışlamalısın. O zaten günahlarının yargılanacağı yere gitti."

"O günahlarının yargılanacağı yere gitti," diye bağırdı öteki kadınlar, bir cenaze korosu gibi.

"Tanrı verir ve Tanrı alır," dedi siyahlı kadın, gözlerini ışık huzmelerine doğru kaldırarak.

"Tanrı verir ve Tanrı alır," diye karşılık verdi diğerleri.

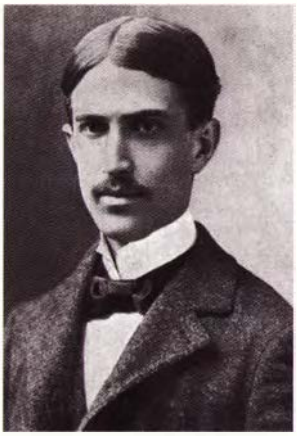
"Onu bağışla, Mary!" diye yalvardı siyahlı kadın. Yas tutan kadın konuşmaya yeltendi ama sesi çıkmadı. Üzüntüden kahrolmuş halde koca omuzlarını çılgınca salladı. Sıcak gözyaşları titreyen yüzünü yakar gibiydi. Nihayet sesi geri geldi ve acı dolu bir feryada dönüştü.

"Evet evet! Onu bağışlıyorum, bağışlıyorum onu!"

Modern Klasikler Dizisi - 160

New York'un soygunlara, cinayetlere, fuhuşa sahne olan, göçmenlerle yoksulların yaşadığı kesimlerinin hiç de yabancısı olmayan Stephen Crane, 1893'te Johnston Smith müstear ismiyle yayımladığı *Sokak Kızı Maggie*'de kendi gözlemlerinden faydalanır. İrlandalı göçmen bir ailenin üç çocuğundan biri olan, alkolik ebeveyn şiddetinin ve zorlu sokak şartlarının gölgesinde savunmasız kalan Maggie, kötü geçen çocukluğunun ardından daha iyi bir hayat düşüyle etrafına imrenerek bakan ve sevilmek isteyen bir genç kadına dönüşür. Büyük şehrin kenarda köşede kalmış insanlarının gündelik hayatını ve alışkanlıklarını anlatan Crane, bize dönemin New York'undan bir kesit sunar.

Yazar 21 yaşındayken ilk kitabı *Sokak Kızı Maggie*'yi yayımladığında, fazlasıyla gerçekçi ve izlenimci olan eser okurların tepkisini çekmişti. Bugünse Crane'in gitgide büyüyen bir şehirde sadece insanların yaşadığı çevrenin değil, insan doğasının da değiştiğini ortaya koyan eserlerinin ilk örneği olarak kabul ediliyor ve pek çok akademik çalışmaya konu oluyor.

STEPHEN CRANE (1871-1900): Savaş muhabirliği yapmış bir gazeteci de olan Stephen Crane, Amerika'nın önde gelen gerçekçi yazarlarından biridir. Eserleri çağdaş Amerikan Natüralizminin başlangıcını işaret eden Crane, günümüzdeki Amerikan yazınının gelişmesinde önemli rol oynamıştır. *Maggie: A Girl of the Streets* (1893) ile *The Red Badge of Courage* (1895) adlı romanları ve "The Open Boat" ile "The Blue Hotel" gibi hikâyeleriyle tanınmaktadır. Yazarın *Active Service* adlı eseri, 1897 yılındaki Osmanlı-Yunan Savaşı'nda muhabir olarak görev yaptığı sırada edindiği tecrübelere dayanır.

9 786254 051388

THG
776098
SFR

12 TL